

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A
REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, O.P.S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PODPORA ZADÁVACÍCH A DOTAČNÍCH ŘÍZENÍ
INFORMAČNÍMI TECHNOLOGIEMI
VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ**

Autor práce: Tomáš Řezníček

Studijní obor: Regionální studia

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Vladimír Čížek, DiS.

Katedra: Katedra společenských věd

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Vladimírovi Čížkovi, DiS.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŘEZNÍČEK, T. *Podpora zadávacích a dotačních řízení informačními technologiemi ve veřejné správě: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2014, 50 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Vladimír Čížek, DiS.

Klíčová slova: zadávací řízení, veřejné zakázky, legislativní podpora, dotační programy, modernizace veřejné správy, informační technologie, moderní informační společnost

Jaké je postavení samosprávních územních celků v dnešní době a v moderní informační společnosti? Rychlost získávání a zpracování informací je v dnešní době kritickým ukazatelem pro každého z nás.

Bakalářská práce se zabývá problematikou procesů veřejných zakázek a dotačních programů samosprávních celků. Hlavním cílem práce je zhodnotit současnou praxi při zpracování výběrových řízení a dotačních programů a definovat přínos informačních technologií v této oblasti.

Bakalářská práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce se věnuje rozsahu a struktuře legislativní podpory těchto procesů. Praktická část popisuje proces zavedení informačních technologií v oblasti dotačních programů a přínos pro orgány obce s rozšířenou působností. Práce se také snaží definovat přínos centralizace takového řešení na celostátní úrovni.

ABSTRACT

ŘEZNÍČEK, T. *Public procurement and granting system supported by information technologies : bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2014, 50 p. Supervisor: Mgr. Vladimír Čížek, DiS.

Key words: public procurement, procurement law, granting programmes, public administration modernization, information technologies, modern informing society

What is the standing of the local government units in modern information society today? It is critically important how quickly you receive and process information today.

This bachelor's thesis describes and analyses the processes of public procurement and granting systems. The main objectives of this bachelor's thesis are today's practice description and comparison of public procurement and granting programs processes and how the information technologies affect and improve both of them.

The bachelor's thesis consists of two parts, theoretical and practical. The theoretical part describes the legal opportunities and a structure of public procurement and granting systems projects. The practical part of the work describes and analyses implementation of an information system for handling such projects. This work also tries to imagine global assets with this system being centralized for whole republic.

ÚVOD	9
1. CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	10
2. ZÁKLADNÍ POJMY A NÁZVOSLOVÍ	11
2.1. Zadavatel veřejné zakázky, poptávka.....	11
2.1.1. Veřejný zadavatel	11
2.1.2. Dotovaný zadavatel	11
2.1.3. Sektorový zadavatel.....	12
2.2. Zájemce, uchazeč, dodavatel o veřejnou zakázku, nabídka.....	12
2.2.1. Dodavatel.....	12
2.2.2. Zájemce	12
2.2.3. Uchazeč	13
2.3. Veřejná zakázka	13
2.4. Dotační řízení	13
2.4.1. Výzva a opatření.....	14
2.4.2. Žadatelé	14
2.5. Hlavní rozdíly.....	14
3. POTENCIÁL ZNEUŽITÍ VE VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH.....	15
3.1. Korupce jako globální téma.....	15
3.2. Politický klientelismus.....	16
3.3. Ekonomie politické korupce	18
3.4. Politická nebo administrativní, kolektivní nebo individuální.....	18
4. MOŽNOSTI ŘEŠENÍ.....	20
4.1. Publicita a veřejný přístup, informační technologie.....	20
4.2. Veřejný zájem	21
4.3. Role informačních technologií	22
4.4. Morální standardy zadavatele	24
4.5. Co znamená společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek.....	25

4.6.	Jak začít a co očekávat?	26
4.7.	Strategický přístup a identifikace potřeb – zavedení strategie společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek	27
4.8.	Strategie Evropa 2020	28
5.	DOTACE STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE	31
5.1.	Obecné	31
5.2.	System e-dotace.....	32
5.3.	Pravidla a hodnotící kritéria v sociální oblasti.....	33
5.3.1.	Pravidla a rozsah žádosti.....	33
5.3.2.	Hodnotící kritéria a hodnocení.....	34
5.3.3.	Proces hodnocení žádostí, praxe	37
5.4.	Přínosy a negativa.....	38
5.4.1.	Obecné.....	38
5.4.2.	Přínosy	38
5.4.3.	Negativa a rizika	39
5.5.	Průběh implementace.....	40
5.6.	Průběh hodnocení.....	41
6.	ZPĚTNÉ VYHODNOCENÍ.....	43
6.1.	Rozhovor	43
6.1.1.	Informační technologie obecně.....	43
6.1.2.	Ve veřejné správě	44
6.1.3.	Dotační řízení	44
6.1.4.	Budoucnost	45
6.2.	Dotazníkové šetření	45
6.2.1.	Dotaz a jeho význam.....	46
6.2.2.	Tabulka hodnocení.....	47
6.2.3.	Závěrečné hodnocení dotazníků.....	47
6.3.	Souhrnné hodnocení dotačního programu s podporou inf. systému.....	48
6.3.1.	Příprava dotačního programu.....	48
	ZÁVĚR.....	50
	SEZNAM POUŽITÝ ZDROJŮ	51

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ53

PŘÍLOHY54

ÚVOD

Současná společnost dospěla do stádia, kdy informace jsou součástí každodenní rutiny. V minulosti běžně dostupné informace v tištěné podobě jsou systematicky nahrazovány informacemi v elektronické podobě. A právě tato podoba umožňuje informace získávat, ale i nabízet prakticky ihned.

Pro komerční sféru je rychlost získávání a zpracování informací kritickým ukazatelem úspěšnosti. Zdaleka již neplatí, že elektronické informace jsou vhodné pro marketingové aktivity subjektů, ale i v oblasti řízení komerčních subjektů dospěla elektronická komunikace ke stádiu nepostradatelnosti. Zároveň se elektronická forma zpracování stává i součástí požadavků, které jsou kladeny nejen ze strany občanů, ale i ze strany Evropské unie, byť ve formě doporučení.

Elektronická komunikace již zdaleka není poskytována jen pomocí webových prezentací na síti Internet, nemalou roli v současné době hrají internetové aplikace, které jsou součástí našich pracovních stanic nebo mobilních zařízení.

Současná moderní společnost je po právu také nazývána informační společností. Jak na tento vzrůstající trend reaguje územní samospráva a jak nakládá s možnostmi moderní informační společnosti je otázka, kterou se zabývá tato bakalářská práce.

1. CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jak samosprávní celky využívají možnosti informační společnosti? Mohou samosprávní celky dosáhnout lepších výsledků při správě obcí a měst? A jak tuto oblast podporuje stát případně Evropská unie? To jsou otázky, které se práce snaží rozklíčovat.

V první části se tato práce věnuje stručné analýze zákona 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, vymezení tohoto zákona na straně obcí a stručnému názvosloví.

V druhá část této práce náleží komparativní analýze v oblasti veřejných zakázek na území České republiky a Bulharska. Jedná se o analýzu politického zneužívání veřejných zakázek ve prospěch osob činných ve státní správě. V čase zpracování této zprávy byly k dispozici i nové informace o programovém období 2014 – 2020, které přináší určitá doporučení pro zadavatele veřejných zakázek.

V praktické části je následně popsán proces zavedení a využívání informačního díla „e-dotace“ v obci s rozšířenou působností, hodnocení přínosu uživateli, kteří nejsou úředníky, ale jsou členy orgánů obce na základě svobodných voleb a neváže je žádná povinnost toto informační dílo používat. Formou moderovaného rozhovoru a dotazníkového šetření byla zjištěna efektivnost v oblasti očekávaných přínosů po prvním pilotním hodnocení žádostí v elektronické formě.

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit průběh zavedení informační technologie pro proces dotačních řízení v sociální oblasti pro Statutární město České Budějovice. V rámci implementace tohoto informačního díla popsat očekávané přínosy, tyto přínosy zhodnotit, jak byly implementovány a vyhodnocení jejich přínosů v rámci pilotního provozu dotačních řízení roku 2014.

Pro srovnání a definici rizik a požadovaných přínosů je také využita legislativní definice zadávacích řízení a rizika, která jsou obecně známa jako korupční. Při definici těchto rizik je využita analýza renomované společnosti Transparency International.

Hodnocení a závěr je zpracován na základě vlastní zkušenosti autora této práce jako člena sociální komise a hodnocení ve formě rozhovoru s náměstkem primátora pro školství a sociální věci Statutárního města České Budějovice Mgr. Petra Podholy.

2. ZÁKLADNÍ POJMY A NÁZVOSLOVÍ

2.1. Zadavatel veřejné zakázky, poptávka

Zadavatel veřejné zakázky je vymezen zákonem č. 137/2006 Sb, Jedná se o strukturované členění zadavatelů zakázek, které tento zákon považuje za orgány či organizace, které mají vliv na veřejný život občanů. Podle uvedeného zákona se jedná o základní členění do tří skupin:¹

2.1.1. Veřejný zadavatel

Veřejný zadavatel je v zákoně uveden jednoznačně, vymezení vychází z více norem. Česká republika - podle § 6 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Zde je stát jednoznačně identifikován jako právnická osoba zastoupená právníckými osobami. Vystupování právníckých osob v jednotlivých vztazích pak upravuje zákon. Českou republiku je možné následně rozčlenit na:

a) Státní příspěvková organizace – je subjektem zřízeným podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, nebo podle zvláštních zákonů. Státní příspěvková organizace je právnickou osobou, má vlastní právní subjektivitu a může být zadavatelem veřejných zakázek.

b) Územní samosprávný celek nebo příspěvková organizace, u níž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek (např. obec, městská knihovna).

c) Jiná právnická osoba – pokud byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu, musí být financována státem nebo jiným veřejným zadavatelem, nebo musí být ovládána státem či jiným veřejným zadavatelem nebo stát, či jiný veřejný zadavatel jmenuje či volí více než polovinu členů v jejím statutárním, správním, dozorčím či kontrolním orgánu (např. domov důchodců).²

2.1.2. Dotovaný zadavatel

Dotovaným zadavatelem může být právnická nebo fyzická osoba zadávající veřejnou zakázku, u které je více než 50% z peněžních prostředků poskytnutých

¹ČESKO. Zákon č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. Příslušný § 18 odst. 1.

²ČESKO. Zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, v platném znění, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. Příslušný § 2 odst. 2.

veřejným zadavatelem a to i prostřednictvím jiné osoby Dotovaný zadavatel postupuje při zadávání veřejné zakázky podle ustanovení zákona 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách v platném znění.

2.1.3. Sektorový zadavatel

Sektorový zadavatel je osoba, vykonávající některou z relevantních činností uvedených v § 4 zákona 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách v platném znění. Jedná se především o organizace vykonávající činnost v oblasti zabezpečení obyvatelstva inženýrskými sítěmi a spotřebitelskými službami, např. vodárenství, teplárenství, elektroenergetiky, plynárenství.³

2.2. Zájemce, uchazeč, dodavatel o veřejnou zakázku, nabídka

Stejně jako v případě zadavatelů veřejných zakázek, kteří v této bakalářské práci reprezentují stranu poptávky, i strana nabídky je členěna do jednotlivých kategorií. Na rozdíl od zadavatelů, je členění potencionálních poskytovatelů členěno na základě stádia výběrového řízení, ve kterém se dané subjekty nacházejí.

2.2.1. Dodavatel

Právnícká nebo fyzická osoba vystupující jako dodavatel zboží nebo služeb, která není omezena sídlem společnosti. Dodavatel může ke splnění zakázky využít subdodavatele.⁴ Dodavatel je definován jako generální pojem na straně nabídky a je dále členěn.

2.2.2. Zájemce

Subjekt, který na základě dřívějšího řízení prošel do užšího řízení, nebo byl zadavatele osloven k takovému jednání, např. podání předběžné nabídky, příslušné dokumentace ke splnění kvalifikačních předpokladů a kompetentnosti v oblasti požadovaných služeb.⁵

³ČESKO. Zákon 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, v platném znění. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. Příslušný § 4 odst. 2.

⁴ČESKO. Zákon 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, v platném znění. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. Příslušný § 17 odst. a).

⁵ČESKO. Zákon 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, v platném znění. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. Příslušný § 17 odst. n)

2.2.3. Uchazeč

Zájemce, který ve stanovené době podal nabídku v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním. Současně je uchazeč dodavatel, který ve stanovené době podal nabídku v otevřeném řízení.⁶

2.3. Veřejná zakázka

Podstatou výběrového řízení je zakázka. Zákon stanoví různé typy zakázky, které tato bakalářská práce neanalyzuje. Stručně je možné veřejné zakázky členit podle předmětu zakázky na:

- veřejné zakázky na dodávky
- veřejné zakázky na služby
- veřejné zakázky na stavební práce
- veřejná zakázka v oblasti obrany nebo bezpečnosti

Podle předpokládané výše je dále možné veřejné zakázky členit na zakázky:

- Nadlimitní
- Podlimitní
- Malého rozsahu

Veřejné zakázky jsou z pohledu zákona ošetřeny příslušnými normami, nicméně nejen v oblasti veřejných zakázek jsou rozdělovány peníze.

2.4. Dotační řízení

Dotační řízení je možné také chápat jako „výběrové řízení“, ovšem předmětem dodávky není zboží nebo služba z komerční sféry. Zpravidla se jedná o službu veřejnosti, která je definována zvláštními zákony, např. zákon č. 108/2006 Sb., o sociální službách, zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství aj.

Podstatou dotačního řízení není výběr nejlepšího dodavatele či poskytovatele, ale poskytnutí účelové dotace na provoz nebo rozvoj organizace, která zabezpečuje v obci veřejně prospěšnou činnost, která není činností výdělečnou, ovšem pro společnost v mnoha ohledech nezbytnou.

⁶ČESKO. Zákon 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, v platném znění. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. Příslušný § 17 odst. j)

2.4.1. Výzva a opatření

Dotační řízení jsou vypisována tzv. výzvou, kterou se oslovují poskytovatelé speciálních služeb a vyzývají se k podání žádostí o dotace.

Na rozdíl od výběrových řízení se udělování dotací neřídí legislativou, zpravidla jsou obcí stanoveny pravidla vyhláškou, která je pro výběrové řízení zásadní.⁷

2.4.2. Žadatelé

Stejně jako u výběrových řízení, jsou stanoveny osoby, které mohou v dotačním řízení jednotlivých výzev a opatření žádat o přidělení dotací.

Tyto osoby jsou stanoveny příslušným usnesením statutárního orgánu, vnitřní směrnici nebo stanovami dané organizace, která dotační řízení vypisuje.

V případě specifických dotací jsou tyto osoby stanoveny zákonným způsobem. Jedná se např. o zákon č. 108/2006 Sb., který jasně stanoví poskytovatele sociálních služeb a tyto osoby, kterým byl přidělen status poskytovatele, eviduje v registru poskytovatelů sociálních služeb.

Obdobným způsobem jsou upraveny pravidla pro čerpání dotací a grantů na projekty, které jsou spolufinancovány z Evropské unie. Pravidla jsou upraveny pomocí vyhlášky příslušného statutárního orgánu.

2.5. Hlavní rozdíly

Jak vyplývá z výše uvedených definic, zadávací řízení a dotační programy se liší především účelem, na který jsou vypsány. Hlavním účelem zadávacího řízení je získat efektivní dodávku zboží nebo služby, přičemž hlavním kritériem zpravidla bývá cena konečné dodávky.

U dotačního řízení je účelem efektivní alokace finančních prostředků, které poskytovatel hodlá vložit do dané oblasti, přičemž objem peněz je předem definován a jedná se o efektivní přerozdělení již známé částky.

⁷ *Poskytování dotací z rozpočtu města.* ČESKO. Statutární město České Budějovice [online]. České Budějovice: 2014 [cit. 25. 4. 2014]. Dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/dotace/stranky/uvod.aspx>>

3. POTENCIONÁL ZNEUŽITÍ VE VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH

3.1. Korupce jako globální téma

Devadesátá léta minulého století jsou spojena s určitým ekonomickým rozvojem, který s sebou přináší i nežádoucí jevy. Korupce se objevuje stále častěji jako téma nejen v komerční sféře, ale i v politickém dění. Je poukazováno na korupci v rámci legitimacy politických režimů, národního hospodářství, komerční sféry nebo dokonce životního prostředí. Stává se předmětem výzkumu (ekonomií a sociologie, ale i práva). Na základě výzkumů se vědci snaží navrhnout represivní opatření. Rozvíjí se ale i informace v médiích, podezření na korupci je prakticky každodenním předmětem mediálních zpráv. I když media v jiných zemích o korupci nehovoří, neznamená to, že by se tento nežádoucí jev v této oblasti nevyskytoval.⁸

Korupce není právním systémem pevně definována, definován je hlavní a nejznámější její rys – úplatkářství. Úplatkářství je předmětem trestního zákona, který tento jev dále rozlišuje na přijímání úplatku a podplácení, tj. nabízení úplatku, případně nepřímé úplatkářství. Úplatkářství, jako trestný čin, je v systému evidován beze změny již od roku 1961. Příslušná novela z roku 1996 rozšířila tento jev o nové dvě definice – úplatek a veřejný činitel. Obstarávání věcí veřejného zájmu se stalo předmětem právní úpravy až v roce 2004, kdy legislativa nutně potřebovala reagovat na tento rychle šířící se nežádoucí jev.⁹

Za korupci je možné považovat i další činnost, která alespoň vykazuje znaky korupce. Jde o dva trestné činy přímo spojené s výkonem veřejné funkce – zneužívání pravomoci veřejného činitele a maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti. Jedná se o závažné trestné činy spadající do skupiny trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných. A právě tato oblast činnosti je s korupcí velmi často spjata a to především v oblasti zadávání veřejných zakázek a přerozdělování veřejných financí.¹⁰

⁸*Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*. Praha : TRANSPARENCY INTERNATIONAL Česká republika, 2008. Str. 17,18,19.

⁹ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika, 2009*. Hlava X: Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

¹⁰ ŠTÍČKA, M a kol., *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*, 2. vydání, Praha : Transparency International, 2008

Hlavním znakem je především pohnutka – snaha někomu uškodit anebo pořídit sobě či jinému neoprávněný prospěch. Velmi zjednodušeně je možné korupci členit dle následující tabulky:

Členění typů korupce	
A.	Malá administrativní korupce
A. 1	Podplácení úředníků
A. 2	Záměrně nepřehledná regulace, zatemňování pravidel, špatná organizace
A. 3	Zneužívání pravomocí vyplývajících z dozorové činnosti veřejné správy
I.	Zneužívání veřejných zdrojů
I. 1	Zpronevěra veřejných zdrojů
I. 2	Nehospodárné využívání veřejných zdrojů
I. 3	Soukromý prospěch z privatizace
I. 4	Zneužívání úřední moci při udělování veřejných zakázek
I. 5	Nepotismus, klientelismus, případně „prodej“ pozic

Tabulka č. 1 – typy korupce dle Transparency International ¹¹

3.2. Politický klientelismus

Klientelismus (z lat. cliens – poslušný), volně přeloženo znamená upřednostňování přátel a spřízněných skupin. Podstatou je vztah mezi osobami, kde jedna osoba předěluje okruhu osob blízkých. Hlavním znakem klientelismu je nerovnost zúčastněných stran, jakož to znak nekalé soutěže. Zpravidla se jedná o osobní vztahy, s emotivně zabarvenými ideály věrnosti, na rozdíl od neosobních vztahů volného trhu. Nesouměrná kombinace věrnosti a nerovnosti vede k udržování tohoto vztahu dobrovolně bez morálních zábran. Důsledkem je rozdělování statků na základě subjektivních pravidel poskytovatele, která plně vytlačí základní principy volného a rovného tržního hospodářství.¹²

Nepotismus (z it. nepos – vnuk) je způsob prosazování a zvýhodňování osob v příbuzném vztahu nebo z okruhu blízkých přátel. Nejedná se o přerozdělování finančních prostředků, ale o dosazování osob na významné pozice s rozhodným vlivem.

¹¹ *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*. Praha : TRANSPARENCY INTERNATIONAL Česká republika, 2008. Str. 20 – 24.

¹²PASHEV, K. *Public procurement: a driving force and instrument of political corruption*, str. 10

Touto formou vzniká určitý systémový celek, který se již dále neřídí demokratickými prvky kolektivního rozhodování, ale spíše jde o dohodu mezi těmito osobami s výsledkem zvýhodnění či obohacení zúčastněných stran, dochází k upevňování a rozšiřování vlivu jedince prostřednictvím této skupiny. Tato osoba nabývá moc, která mu umožňuje zasahovat do otázek finančního a personálního obsazení zakázek veřejného významu.

Pozice, o kterých následně rozhoduje, jsou obsazovány na základě známosti, či za úplatu od jednotlivých zájemců. Osoby, které pozici tímto způsobem získají, následně protěžují další osoby blízké a pokračují v modelu tohoto nežádoucího jevu.

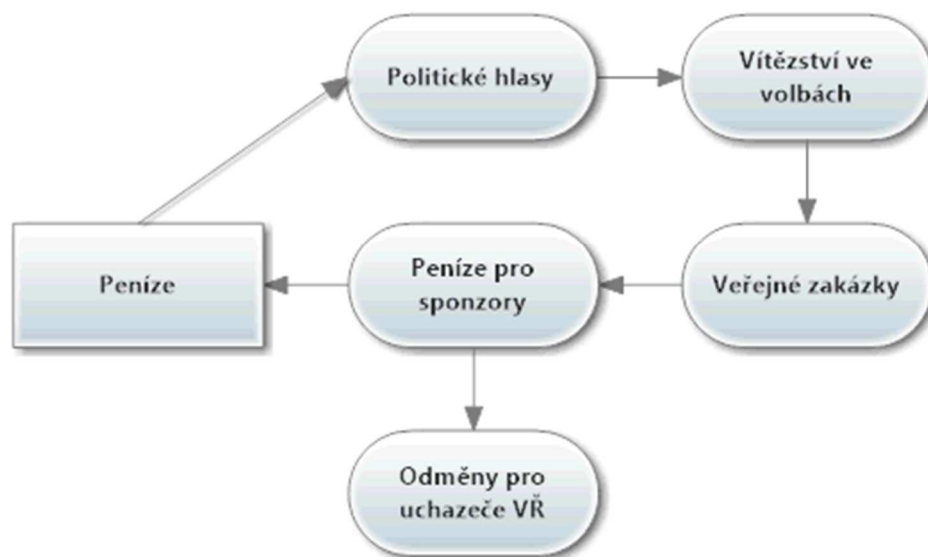
Výhody z těchto vztahů v případě klientelismu, nepotismu či prodeje pozic, mohou probíhat až se značným časovým odstupem, jedná se o časově dlouhodobé aktivity, které není možné rozeznat ihned na počátku změny (např. volby). Neschopnost tento jev odhalovat okamžitě spočívá také v tom, že výhody plynoucí zúčastněným osobám nemusí být vždy ve formě získávání finančních prostředků, lukrativních pozic, či zakázek veřejného sektoru, ale může se jednat o prvky zvýhodnění v jiných oblastech, které zdánlivě s veřejnou činností nesouvisejí. Zejm. v oblasti získávání informací, přístupu k veřejným zdrojům a jiné postupy zpracování výkonu státní správy.

Klientelismus, nepotismus a prodej pozic mohou postupně přerůst do korupční symbiózy politické elity s vlivnými ekonomickými skupinami, které následně mohou změnit veřejný úsudek a samotné demokratické principy svobodného rozhodování (definováno také jako převzetí státu soukromými subjekty – state capture). Výsledkem takového jednání je korupční systém, který je stále rozvíjen a osoby v tomto systému angažované nemají možnost bezúhonného výstupu. Celkově tento systém následně vede k cyklickému chování jednotlivců, kteří jednají a jsou přímo ovlivňováni strachem, kterým jim neumožňuje návrat k původním principům dané pozice či činnosti, mají následně tendenci tento systém doplňovat o další osoby, přičemž roste větší angažmá a odpovídající profit této osobě. Osoba se na systému stává existenčně závislá a časem ztrácí morální zábrany o nesprávnosti takového systému.¹³

¹³ Frič, P. a kol, 1999. *Korupce na český způsob*. Praha : G plus G, 1999. Str. 130 - 136

3.3. Ekonomie politické korupce

Ekonomii politické korupce je možné sledovat na schématu níže. Tého schéma velmi jednoduše znázorňuje schéma „politických investic“.

Obrázek č. 1 – Schéma politické investice¹⁴

Komerční sféra sponzoruje volební kampaň. Investice do volební kampaně objektivně vedou k vítězství ve volbách, nepřímo dochází ke konverzi peněz v hlasy. Sponzoři získávají své peníze zpět formou účasti na veřejných zakázkách, úředníci participují na penězích jako administrátoři veřejných zakázek a jako osoby odpovědné za obchodní vztah s dodavatelem veřejné zakázky.

3.4. Politická nebo administrativní, kolektivní nebo individuální¹⁵

Z výše uvedeného modelu je možné rozpoznat, že korupce je velmi rozsáhlá, dotčenými je několik stran. Toto téma se stává o to více aktuálním po vstupu východního bloku do Evropské unie. Dále na východ se tímto tématem zabývá i Bulharský institut Center for the Study of Democracy se sídlem v Sofii.

Na rozdíl od jiných případů fiskální korupce, veřejné zakázky zatěžuje korupce na vysoké úrovni. Vedení institucí nebo podniků ve veřejném sektoru je plně odpovědné

¹⁴SHENTOV, O. a kol. *CORRUPTION IN PUBLIC PROCUREMENT, RISKS AND REFORM POLICIES* [překlad]. Sofia : Center for the Study of Democracy, 2006. Str. 11. Vlastní zdroj.

¹⁵SHENTOV, O. a kol. *CORRUPTION IN PUBLIC PROCUREMENT, RISKS AND REFORM POLICIES* [překlad]. Sofia : Center for the Study of Democracy, 2006. Str. 14

za zadávání a realizaci veřejných zakázek. Manažery jsou zpravidla jmenování politici, např. členové správních rad ve státních a komunálních podnicích. Zde je tendence spojovat toto chování především s financováním politických stran. Proto mají protikorupční opatření v Bulharsku sklon se zaměřit na zvýšení státních dotací pro strany, které by do jisté míry takové chování ovlivnilo také.

Je možné v rámci administrativní korupce být nezávislý na jakýchkoli kolektivních stranických zájmech a individuálních zájmech těch, kteří sedí ve vládě? Jinak řečeno, je možné, že nákup zboží a služeb ve veřejném sektoru by se vyhnul politické represi? Takovou představu je možné připustit u zakázek menšího rozsahu (nemocnice, školy), ale u zakázek, které jsou zpravidla podmíněny jednou institucí zadavatele a prakticky omezeným počtem uchazečů, kteří by splnili kvalifikační předpoklad, je prakticky zbytečná.

Co je hnací silou korupce v oblasti zadávání veřejných zakázek - potřeba financování politických stran nebo individuální snaha politiků o vlastní prospěchu?

Pokud je cílem moc, výhoda plynoucí z protiprávního zadávání veřejných zakázek by mohla jít na příslušné politické strany, tj. jsou spojeny s financováním politických aktivit zaměřených na získání moci. Užití vládní moci pro financování politických stran je z historie velmi dobře známo. Někteří argumentují, že v takových případech není cílem osobní zisk, ale stranický, ryze demokratický.

Zde vzniká určitý spor v identifikaci příčin korupce ve veřejných zakázkách, kterým by se měla zabývat politická sociologie.

4. MOŽNOSTI ŘEŠENÍ

4.1. Publicita a veřejný přístup, informační technologie

Hlavním pilířem jakékoliv demokracie nebo podstaty kolektivního rozhodování jsou svobodné volby, existence a členění monopolu moci mezi moc výkonnou, zákonodárnou a soudní, exekutiva rozdělena mezi vládu a opozici, soudní kontrola výkonné moci v rámci správního soudnictví a moci zákonodárné v rámci ústavního soudnictví. Nejen pro správné fungování demokracie či státu je toto členění nezbytné, toto členění je možné využít i v rámci boje proti korupci a potlačování nežádoucí jevů v oblasti demokracie a kolektivního rozhodování. Jedná se o formu členění, která neumožňuje soustředění moci v jedno místo, příp. jednu osobu.

V demokratickém zřízení hrají nemalou roli i media a informační agentury. Tyto subjekty jsou také hlavními aktéry v boji proti korupci a formách z korupce vycházejících. Jejich nasazení a práce v oblasti mediálního dohledu nad činností veřejné správy a potírání korupce musí odpovídat příslušnému právnímu rámci, založeném na svobodě projevu a svobodném přístupu k informacím. Media je možné považovat za prostředek boje proti korupčnímu jednání nejen ve veřejné správě, ovšem za předpokladu, že jsou média nezávislá, majitelé a pracovníci médií jsou dostatečně morálně a společensky zodpovědní při zpracování tématu tohoto charakteru.¹⁶ Podmínky pro taková media není jednoduché naplnit, obzvláště v dobách, kdy samotná media jsou předmětem negativního zájmu veřejnosti a často dochází k samotnému boji o přežití v rámci konkurenčního boje médií. Zejména transparentnost a důvěryhodnost zdrojů jsou základní pilíře pro média, která jsou schopna a ochotna podílet se na protikorupčním boji.¹⁷

Mediální organizace, které přijaly morální kodex a plní podmínky pro věrohodného poskytovatele informací, poskytují informace na základě rovného přístupu, který z podstaty vylučuje zvýhodnění jakékoliv skupiny, informace nikterak adresně neomezuje, taktéž nevytváří určitou klientelu s privilegovanými přístupy k informacím jiného významu. Transparence veřejné správy je podmíněna dostatečným informováním veřejnosti, kterého je možné dosáhnout zaváděním informačních

¹⁶ *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*. Praha : TRANSPARENCY INTERNATIONAL Česká republika, 2008. Str. 43,44.

¹⁷ KOLMAN, P. *Ústavní právo: Právo na informace. Právní rádce*, Praha: Economia, 2000, s. 5.

technologií do státní správy (známo také jako e-government)¹⁸. Zavádění a transparence veřejné správy je také vnímána jako odstraňování nadměrné regulace informací, které jednotlivé instituce veřejné správy publikovaly prostřednictvím zpráv podmíněnými jejich schválením, publikací a činnostmi spojenou s uveřejňováním informací.

4.2. Veřejný zájem

Legislativní změny 1. ledna 2007 přinesly očekávané změny, v účinnost vstoupil nový zákon 159/2006 Sb., o střetu zájmů. Původní zákon o střetu zájmů (238/1992 Sb.), byl touto normou novelizován na základě veřejného požadavku, jemuž předcházela řada negativních událostí. Nejdůležitější změny, kterými se tento zákon novelizoval:

- Novela precizuje a rozšiřuje definici povinných osob, tzv. veřejných funkcionářů,
- Novela precizuje a rozšiřuje definici povinností veřejných funkcionářů
- Novela upravuje postup při porušení povinností, které vede správní soud.

Novela se netýká pouze výkonu státní moci, je adresně mířena i do oblasti územní samosprávy, která v této oblasti určuje jako aktéry i

- zastupitele obcí, měst, statutárních měst, hl. m. Prahy a krajů, kteří jsou dlouhodobě uvolněni pro výkon své funkce,
- starosty, primátory, členy rady obce, města, statutárního města, kraje a hl. m. Prahy a
- vedoucí zaměstnance obcí, krajů a hl. m. Prahy.

Nejedná se o novelu, která původní znění zákona taxativně mění, blíže specifikuje a určuje povinnosti, které při porušení vedou k trestné činnosti:

- povinnost upřednostňovat veřejný zájem před zájmy osobními • (§ 3),
- zákaz ohrozit veřejný zájem (§ 3),
- zákaz vykonávat neslučitelné funkce (§ 5),
- zákaz vykonávat neslučitelné činnosti (§ 4, § 5, § 6),
- povinnost podávat oznámení o osobním zájmu (§ 8),
- povinnost podávat oznámení o vykonávaných činnostech (§ 9)
- povinnost podávat oznámení o majetku nabytém v průběhu výkonu funkce (§ 10) a

¹⁸ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. E-government v českém právu. Praha: Linde, 2006. 244 s. ISBN 80-7201-614, str. 22- 24.

- povinnost podávat oznámení o příjmech, darech a závazcích (§ 11).

Novelou jsou určeny správní soudy jako orgán, který rozhoduje o porušení a hodnotí míru zavinění. Porušení takové povinnosti může vést k sankci pro příslušný subjekt ve výši 30 až 500 tis. Kč, automaticky je subjekt, přestupek či správní akt a výše sankce publikován formou obvyklou pro příslušný orgán, na kterém daná osoba působí. Správní řízení, které je založeno na správním deliktu tohoto zákona, je možné po novele inicializovat fyzickou osobou, která takovým jednáním byla postižena, případně pojala podezření z páchání takové činnosti.

4.3. Role informačních technologií

Informační technologie jsou bezesporu cestou, kterou je možné naplnit požadavky transparentnosti veřejné správy. Názor, jak a v jaké míře jsou schopny informační technologie naplnit tuto strategii, není jednotný. S rozvojem světové sítě internet je možné informace získat prakticky ihned. V případě povinnosti publikovat informace na síti internet, stávají se ihned dostupné zájemcům, kteří na základě obdržené informace mohou ihned jednat. Tento rychlý přístup k informacím by mohl donutit osoby činné ve veřejné správě k vyšší odpovědnosti. K tomu, aby elektronická média dokázala úspěšně bojovat proti korupci, byla přínosem a nikoliv ohrožením pro veřejnou správu, je nutné blíže specifikovat požadavky na chování, míru účasti a zapojení informačních technologií. Očekáván je i rozvoj v oblasti strategického plánování informačních technologií jako nezbytného kroku v řízení států a jako nedílnou součástí výkonu správy státu. Tento požadavek je nejlépe zakomponovat do nařízení s vysokou prioritou veřejného zájmu.

„Jak jsou inf. technologie schopny pomoci v boji proti jednotlivým typům korupce ve veřejné správě?“ V rámci okamžitého publikování nebo také zveřejňování požadavků, pravidel a procedur internetu, je možné předcházet následným skrytým manipulacím uveřejněných dokumentů a zároveň je možné ihned tato rozhodnutí oponovat, či případně napadat. Jsou-li všechna správní rozhodnutí publikována na internetu společně se jmény odpovědných úředníků, nebude možné manipulovat s těmito již publikovanými dokumenty, aniž by změna nebyla zpozorována adresáty, případnými zájemci apod. „Například: je docela jednoduché manipulovat s žádostmi o dotaci z veřejného (např. krajského) rozpočtu, pokud nejsou známa jasná pravidla jejich udílení a pokud je soupis uchazečů k dispozici několika zaměstnancům úřadu

v jejich pracovních stolech. Ve chvíli, kdy jsou jak rozhodovací pravidla, tak seznam uchazečů vyvěšeny na internetu, je manipulace ztížena.“

Samotné publikování a sdílení informací v rámci světové sítě internet neumožňuje následnou manipulaci s informacemi, aniž by tento stav nebyl zaznamenán dalšími osobami. Taktéž se informace publikovaná na síti stává dostupná všem, kteří jsou schopni se připravit na požadovaný stav a v případě jakékoliv manipulace ze strany autora, tuto informaci reprodukovat v podobě, jak byla původně publikována na internetu.

Informační technologie nemalou měrou napomáhají k potlačení nežádoucích jevů i ve druhé skupině členění korupce (viz Tabulka 1).

Pomocí těchto nástrojů je možné nastavit kontrolu skrytých rozpočtových položek užívaných ke zpronevěře veřejných zdrojů pro soukromé účely.

Nezpochybnitelný přínos elektronické komunikace je v oblasti publikace a transparentnosti veřejných zakázek. Rozsah využití sítě Internet pro tyto účely je stále rozšiřován a stává se trendem pro efektivní zveřejnění informací i případnou komunikaci s okolními subjekty. I když toto tvrzení není možné přesně definovat, i logickým úsudkem je patrné, že publikace uveřejněné na síti Internet rozšiřuje počet potenciálních soutěžících, v důsledku k soutěžení a snižování cen veřejných zakázek. „Transparency International uvádí, že v Chile došlo po zavedení určitých prvků elektronického zadávání veřejných zakázek k úsporám veřejných prostředků mezi 7 a 20 procenty.“¹⁹

Není možné definitivně prokázat tento přínos. Průběžný stav v ČR ukazuje, že tyto aktivity na síti internet automaticky k transparentnosti zadávání veřejných zakázek nevedou. Totéž je možné tvrdit o nepotismu, klientelismu a prodeji pozic. Publikace pracovních pozic na internetu daný problém může zlepšit, nikoliv však omezit a zabránit netransparentním domluvám uzavřeným ještě předtím, než je volné místo veřejně vyhlášeno. „Platí, že úspěšné využití informačních technologií v boji proti korupci je podmíněno dalšími protikorupčními opatřeními.“

¹⁹ Transparency International. 2008, odborný článek 28. Zdroj na webu již nedohledán.

4.4. Morální standardy zadavatele

Veřejné zakázky, příprava, jejich zpracování, jsou předmětem trestné činnosti již několik staletí ne-li tisíciletí. V rámci přípravy, ať již z pohledu definice projektu, či personálního osazení, je nezbytné přijmout morální kodex. Přijetí morálního kodexu není možné nikterak „implementovat“ osobám do myšlení či chování. Jak zabezpečit dodržování morálního kodexu, byť podvědomě. Definice pravidel dle Transparency Int.:

1. zavést etický kodex, který by zavázal zadavatele a jeho zaměstnance k dodržování přísné protikorupční politiky. Tato politika by měla zahrnovat řešení problému střetu zájmů, zavést mechanismus hlášení případů korupce a chránit ty osoby, které případ korupce nahlásí;
2. umožnit přístup do řízení o zadání veřejné zakázky jen těm společnostem, které mají zaveden etický kodex, zavazující soutěžitele a jeho zaměstnance k dodržování přísné protikorupční politiky;
3. vést černou listinu soutěžitelů, u nichž je dostatek důkazů pro podezření, že byli zapojeni do korupčních praktik. Na základě inskripce do této listiny by bylo možné znemožnit těmto soutěžitelům účastnit se výběrových řízení po určitou dobu;
4. zavádět tzv. pakty integrity do procesu zadávání veřejných zakázek. Předmětem těchto dohod je závazek všech stran zainteresovaných na veřejné zakázce neužívat korupčních praktik;
5. zadávat zakázky, na něž se nevztahuje režim zákona o veřejných zakázkách z toho důvodu, že nedosahují určité finanční hranice, na základě soutěžních principů;
6. poskytnout všem stranám i široké veřejnosti dostatek informací o celém procesu zadání veřejné zakázky;
7. zajistit proces zadání veřejné zakázky proti únikům vyhrazených informací (především těch, které mají vliv na výběr dodavatele);
8. ponechat soutěžitelům dostatek času na přípravu podkladů pro soutěž a splnění zvláštních kritérií, jsou-li stanovena;
9. zajistit monitoring těch zakázek, u nichž došlo ke zvýšení ceny nad určitou hranici a/nebo ke změně rozsahu práce, orgánem, který veřejnou zakázku zadal;
10. zajistit, aby byla účinně a nezávisle prováděna jak interní, tak i externí kontrola veřejných zakázek. Zprávy z těchto kontrol by měly být k dispozici veřejnosti.

V případě, že dojde k porušení smluvních podmínek, by měla proběhnout zvláštní kontrola zakázky;

11. vytvořit systém čínských zdí mezi jednotlivými úkoly v rámci procesu zadávání veřejných zakázek tak, aby odpovědnost za zadání kritérií, hodnocení nabídek, výběr dodavatele a kontrolu realizace zakázky měly samostatné orgány;
12. využít některá další personální opatření, jako např. kolektivního rozhodování a rotace osob na citlivých pozicích. Personál zajišťující zadávání veřejných zakázek by měl mít dostatečnou kvalifikaci a odpovídající platové ohodnocení;
13. zapojit organizace občanské společnosti do procesu zadávání veřejných zakázek i do kontroly jejich realizace.

4.5. Co znamená společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek

Jaké jsou hlavní výhody společensky zodpovědného zadávání veřejných zakázek? Hlavní přínos můžeme pozorovat v naplňování sociálních cílů a případné podpoře ekonomik daných samosprávních celků, ať již z pohledu regionálního členění, či konkurenceschopnosti těchto celků.

Principy a metody, které se dlouhodobě a setrvačně využívají k zajištění sociální soudržnosti, jsou ve své účinnosti omezeny. Pokud má být naplněn společenský či veřejný zájem, jsou využívány ekonomické zájmy podnikatelů v komerční sféře na získání veřejných zakázek k prosazování sociálních a environmentálních cílů. Jednoduše lze říci, že se jedná o rozšířenou metodu v součinnosti s dalšími způsoby provádění sociální politiky.

Obdobně lze definovat i další výhody např. v posilování společensky odpovědného tržního chování a volné soutěže komerční sféry. Je-li veřejným zájmem společensky prospěšný výrobek nebo služba, vzniká podnět k jejich vývoji a zároveň svým modelovým chováním podněcuje u dalších komerčních subjektů a lokálních spotřebitelů příklad pro obdobné jednání. Žadatelům a konzumentům tento model zadávání může ukázat, jak odpovědně může veřejná správa fungovat²⁰.

Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek je metoda, jak vytvořit strategickou spolupráci a dialog s potenciálními dodavateli v této oblasti. Přičemž je

²⁰ MRAVCOVÁ, J. a kol. *Veřejné zakázky a jejich společensky odpovědné zadávání*. ČESKO. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY [online] Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/verejne-zakazky-a-jejich-spolecensky-odpovedne-zadavani.aspx>>

nutné dbát na to, aby možnost zapojit se do soutěže o veřejné zakázky byla dostupná pro všechny skupiny potenciálních dodavatelů včetně malých podniků a živnostníků.

Za dodržení těchto principů přispívá společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek k efektivnějšímu a hospodárnějšímu využití veřejných prostředků, na což je kladen vysoký důraz nejen v době ekonomické krize. Promítnutí do veřejných rozpočtů mohou být značná, jelikož veřejní odběratelé ovládají velký podíl na trhu (např. ve stavebnictví, podnikatelských službách, IT atd.). Celkově zadavatelé veřejných zakázek v Evropě tvoří nemalou část spotřebitelského segmentu, který utratí kolem 19 % hrubého domácího produktu EU.²¹

V České republice jsou ročně vynakládány prostředky v rozsahu 17,5 % HDP (635 mld. Kč v roce 2009), z toho z veřejných rozpočtů 14 % HDP (508 mld. Kč v roce 2009)²². Při tomto objemu je možné využít své kupní síly k výběru zboží a služeb, které mohou o to více býti kvalitní a přinášet vhodné sociální výsledky, nemalou měrou přispět k trvale udržitelnému rozvoji v daném regionu, sociálnímu začleňování vyloučených skupin či snižování nezaměstnanosti. Klíčovými efekty je hospodárnost, motivace a efektivnost.

4.6. Jak začít a co očekávat?

Proces veřejných zakázek je velmi ostře sledován, bývá předmětem sporů a jakékoli změny v zaběhnutých postupech jsou zpravidla velmi kriticky hodnoceny, mohou být předmětem námitek a odvolání ve správním procesu a také podnětem k přezkumu adresovaným Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚHOS) či dokonce Evropskému soudnímu dvoru. Je nezbytné proces provádět vždy transparentně a čitelně všem, stanovit jednotná a jasná pravidla – v souladu se strategií rozvoje a místními plány, jejími cíli a prioritami. Pokud jsou dodržena tato pravidla, je možné očekávat kladné hodnocení okolí i kladné hodnocení lokálních samospráv, jelikož ve svém důsledku vede k průkaznému a čitelnému rozvoji daného regionu bez dodatečných průtahů, obviňování a nemorálních invencí.

²¹ *Vnitřní trh v červnu 2013*. Praha : Euroskop, 2013. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8449/22649/clanek/vnitri-trh-v-cervnu-2013/>>

²² *Doporučení subkomise NERV proti korupci. Veřejné zakázky*. ČESKO: VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.vlada.cz/assets/ppov/ekonomicka-rada/dokumenty/Doporuceni-subkomise-NErv-proti-korupci.pdf>>

4.7. Strategický přístup a identifikace potřeb – zavedení strategie společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek

Pokud se veřejná správa rozhodla využívat zadávání veřejných zakázek i k dosahování sociálních a environmentálních cílů, je nezbytné na počátku stanovit jasnou, komplexní strategii – nadefinovat dosažitelné cíle, které chceme naplnit. Jedná se o nejdůležitější fázi společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek.

Je nutné se vypořádat s následujícími faktory, které je možné v plánování považovat za klíčové:

- právní a regulatorní rámec
- institucionální rámec
- řídicí rámec
- dostupnost odborných kapacit a zdrojů
- diferencovaný přístup podle sektoru při zohlednění konkrétních charakteristik jednotlivých oborů
- zainteresovaní aktéři²³.

Je důležité identifikovat všechny potřeby a požadavky (Evropské unie/státu/regionu/města/obce) – nejedná se pouze o potřeby lokálního charakteru nebo výhradně zamýšlené poptávky. Pomocí takto stanovené strategie je možné porovnat, jak vypsaná veřejná zakázka naplňuje různé sociální a environmentální cíle, vytýčené ve strategických a plánovacích dokumentech, a jakých přínosů je možné v rámci daného řízení dosáhnout. Je nutné dbát na vyloučení konfliktu mezi efektivitou vynaložených prostředků, což je jedním z hlavních závazků a náplně činnosti lokálních samospráv, a širšími cíli, které jsou definovány v rámci sociálního a udržitelného rozvoje.

Důležitou roli v této fázi sehrávají závazné strategické plánovací dokumenty, ze kterých vychází formulace veřejného zadání. Na úrovni měst a obcí se jedná např. o schválený strategický plán rozvoje²⁴ nebo územní plán²⁵, komunitní plán sociálních

²³ *Sociální nakupování – Průvodce zohledňováním sociálních hledisek při zadávání veřejných zakázek.* Brusel : Evropská komise, 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.portal-vz.cz/getmedia/d6b048ec-856b-4ee0-a1c1-1c547ad15b78/PRUVODCE-socialne-citlive-nakupovani-KZ>>

²⁴ *Metodická podpora plánování obcí.* ČESKO. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, ČESKÁ REPUBLIKA. Praha : 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/planovani-obci.html>>

²⁵ *Územní plánování a stavební řád.* ČESKO. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, ČESKÁ REPUBLIKA. Praha : 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad>>

služeb, strategický plán sociálního začleňování, komunitní plán zdraví a kvality života, místní rozvojová strategie, popř. další klíčové dokumenty veřejné správy.

Podle druhu a rozsahu veřejné zakázky, by dodavatel měl rovněž kumulovat a sbírat zkušenosti a poznatky z dané oblasti, měl by zajistit dostatečné pokrytí zdroji k realizaci, stanovit zodpovědnost a sankce za následky nedodržení strategie. K zavedení společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek je nutné získat podporu vedení veřejné správy a zajistit motivaci vrcholového managementu k prosazování této strategie. Takto nominované osoby odpovědné zadáváním veřejných zakázek nutno pravidelně školit, řídit, odměňovat. Potenciální dodavatelé a koneční uživatelé zakázky by se měli od počátku účastnit jednání s těmi, jenž jsou odpovědní za sociální a environmentální politiku, jakož i s dalšími odbornými znalci v dané oblasti. Tato fáze zabezpečí, aby zadávací řízení bylo přístupné a čitelné co největšímu okruhu občanů či uživatelů, kterými např. jsou střední, malé, sociální podniky, neziskové organizace apod. Je kladen důraz na úvodní dialog s těmito subjekty již v raném stádiu výběrového řízení. Zde je ovšem nutné dávat pozor, aby z takového dialogu nevyplývaly informace, které by mohly některý z oslovených subjektů zvýhodnit při realizaci zakázky, informace musí být skutečně relevantní k dosažení strategie, nikoliv ke zvýhodnění a „předpřípravě“ samotné realizace.

4.8. Strategie Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 jako dokument, který definuje inteligentní a udržitelný růst s podporou začleňování, ustanovuje budoucí tvar konkurenceschopného evropského sociálně tržního hospodářství pro následující desetiletí, spočívající na třech vzájemně propojených a vzájemně se podporujících prioritách:

ekonomický rozvoj založený na znalostních inovacích; podpora nízkouhlíkového, konkurenceschopného hospodářství, které účinně využívá zdroje; na podpoře hospodářství s vysokou zaměstnaností, s vymezenou sociální a územní soudržností. Zadávání veřejných zakázek, jako součást strategie Evropa 2020, je definováno jako rozhodující úloha a jako jeden z tržních nástrojů využívaných k dosažení těchto strategických cílů. Konkrétní požadavky strategie Evropa 2020 definuje zadávání veřejných zakázek jako:

- zlepšení rámcových podmínek pro inovace v podnicích při plném využití politiky orientované na poptávku,

- podpora posunu k hospodářství méně náročnému na zdroje a s nízkou produkcí uhlíku (širší využití ekologických veřejných zakázek, zlepšení podnikatelského prostředí, forma inovativních malých a středních podniků.

Strategie Evropa 2020 klade důraz i na politiku zadávání veřejných zakázek, která musí co nejefektivněji využívat veřejné finance. Otevřenost trhů pro zadávání veřejných zakázek v celé EU. Získávání efektivních výsledků při veřejném soutěžení za užití účinných postupů má nemalý význam, nejen z pohledu rozpočtových deficitů a omezení nebo ekonomickými obtížemi v mnoha členských státech EU. S důrazem na tato omezení je více než kdy dříve potřebný fungující a účinný evropský trh veřejných zakázek, který může pomoci tyto nelehké požadavky splnit.

Zadávání veřejných zakázek, jako nelehká úloha při řešení dnešních požadavků, musí být modernizováno, aby bylo vyhovující k vyvíjející se politické, sociální a hospodářské situaci. Jsou stanoveny následující doplňkové cíle:

Zvýšit účinnost vynakládání veřejných finančních prostředků. Jde o dosažení co nejlepších výsledků veřejných zakázek. Klíčová je veřejná soutěž u veřejných zakázek zadávaných na vnitřním trhu. Musí být vytvořeno prostředí, soutěžit za rovných podmínek a je třeba zamezit nežádoucím jevům v hospodářské soutěži. Zároveň je klíčovým zvýšit účinnost zadávacích řízení jako takových.

Zrationalizovaná zadávací řízení s cílenými zjednodušujícími opatřeními splňujícími zvláštní potřeby drobných veřejných zadavatelů by mohla veřejným zadavatelům pomoci dosahovat co nejlepších výsledků veřejných zakázek při co nejnižších množstvích vynaloženého času a veřejných finančních prostředků. Efektivnější postupy budou ku prospěchu všech hospodářských subjektů a usnadní účast malých a středních podniků i zahraničních uchazečů. Dalším záměrem je umožnit zadavatelům lépe využívat veřejné zakázky na podporu obecných společenských cílů. Mezi ně patří ochrana životního prostředí, účinnější využívání zdrojů a energie a boj proti změně klimatu, podpora inovací a sociálního začleňování a zajištění co nejlepších podmínek pro poskytování vysoce kvalitních veřejných služeb. Obecně platí, že orgány veřejné správy jsou v Evropě významnými zákazníky, kteří utrácejí přibližně 17 % hrubého národního produktu EU²⁶.

²⁶ *Vnitřní trh v červnu 2013*. Praha : Euroskop, 2013. Dostupné z WWW: <<https://www.euroskop.cz/8449/22649/clanek/vnitri-trh-v-cervnu-2013/>>

V České republice jsou v rámci veřejných zakázek ročně vynakládány prostředky v rozsahu 17,5 % HDP (635 mld. Kč v roce 2009), z toho z veřejných rozpočtů 14 % HDP (508 mld. Kč v roce 2009). Proto tím, že využijí své kupní síly a rozhodnou se pro zboží a služby, které přinášejí rovněž sociální výsledky, mohou také významně přispět k prvnímu cíli, tj. efektivnějším veřejným výdajům v dlouhodobém horizontu (hovoříme o tzv. multiplikačním efektu investic).

„Viděno optikou rozpočtu jednoho odboru – například odboru investic – se může zdát, že jakékoli další parametry zakázku prodraží a cokoli jiného než nejnižší cena může zvyšovat korupční riziko. Fakticky je však prokázáno, že při pohledu z úrovně celého úřadu se náklady snižují a korupční potenciál klesá.“²⁷

Finanční náročnost vychází z nutností sbírat určité zkušenosti a odborné poznatky, kvalifikované lidské zdroje pro realizaci strategie, určit zodpovědného pracovníka, zajistit mu průběžné vzdělávání (zpravidla jde o vedoucího odboru či oddělení, tajemníka apod., v ideálním případě by mělo jít o osobu se zvláštní způsobilostí, proškolenou v rámci vzdělávacího programu Ministerstva pro místní rozvoj). Další náklady a výdaje na právní pomoc (i externí právník obeznámený s danou problematikou), a to jak při přípravě zadávací dokumentace, tak i v průběhu zadávacího řízení.

V programovém období 2014 – 2020 bude možné vzdělávat zaměstnance pro společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek v obci, mikroregionu či kraji formou projektů Operačního programu Zaměstnanost, dle prioritní osy č. 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce. V projektu bude možné zpracovat analýzu míry využití společensky odpovědného zadávání, definice pravidel konzultací s potenciálními dodavateli z řad místních malých a středních podniků, neziskových organizací apod., definice způsobu identifikace zakázek pro uplatnění soc. kritérií, např. některou z komisí města, a nastavit rámcová hodnotící kritéria a sociální podmínky k využití do zadávacích dokumentací. Očekávanou aktivitou takového je i pilotní realizace alespoň jedné veřejné zakázky s využitím sociálního kritéria, její vyhodnocení, adaptace metodik a začlenění do interní směrnice o veřejných zakázkách.

²⁷ JURČÍK, R. a kol. *Průvodce zadáváním veřejných zakázek*. [pdf dokument] Praha : Otevřená společnost o. p. s. [online] Dostupné z WWW: <http://www.osf.cz/media/com_form2content/documents/c5/a366/f20/Pruvodce_zadavanim_vz.pdf>, str. 45 - 49

5. DOTACE STATUTÁRNÍHO MĚSTA ČESKÉ BUDĚJOVICE

5.1. Obecné

Statutární město České Budějovice se dotačním řízením věnuje prakticky od prvopočátku své samosprávné činnosti. Cílem dotací poskytovaných z rozpočtu města České Budějovice je podporovat aktivity v oblastech kultury, cestovního ruchu, památkové péče, sociální oblasti, sportu, volnočasových aktivit a životního prostředí. Dotace jsou poskytovány formou grantů nebo příspěvků. Tyto cíle jsou v souladu s cíli sociálního a udržitelného rozvoje města, který je definován hlavním dokumentem Rozvojový plán sociálních služeb²⁸, který navazuje na základní dokument Investiční plán rozvoje města²⁹.

Jak již bylo dříve zmíněno, dotační program je dostupný pouze žadatelům, kterými jsou osoby ustanovené Radou města České Budějovice. Oprávněným žadatelem jsou:

- nepodnikatelské subjekty tj. nestátní neziskové organizace (spolky, obecně prospěšné společnosti, sociální družstva, ústavy, církevní právnické osoby, nadace a nadační fondy), školy a školská zařízení, organizace zřizované nebo zakládané městem, zájmová sdružení právnických osob.
- podnikatelské subjekty, osoby vymezené v § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Obchodní zákoník“), pokud provozují podnikatelskou činnost dle § 2 odst. 1 Obchodního zákoníku.

Všichni žadatelé o dotaci musí splňovat určité předpoklady, které jsou následně hodnoceny jako rozhodovací kritéria, např.:

- mají přidělené IČ (kromě fyzického nepodnikatelského subjektu),
- vedou účetní či daňovou evidenci, případně jinou průkaznou evidenci o nakládání s poskytnutou dotací,
- nemají dluh po splatnosti vůči statutárnímu městu České Budějovice.

²⁸ RPSS České Budějovice. ČESKO. Statutární město České Budějovice [online] Dostupné z WWW: <<http://rpss.c-budejovice.cz/cz/stranky/uvod.aspx>> [cit. 25. 4. 2014]

²⁹ Integrovaný plán rozvoje města [pdf dokument]. ČESKO. Statutární město České Budějovice [online]. Dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/rozvoj-mesta/nastenka-iprm/stranky/iprm.aspx>>

Žadatelé nejsou oprávněni k předkládání návrhů ani k získání dotace, jestliže nesplňují podmínky či povinnosti, uvedené v pravidlech pro dotační řízení Statutárního města České Budějovice.³⁰

5.2. Systém e-dotace

Návrh výše a přidělení dotace je jednou z hlavních činností jednotlivých odborných komisí. Každá výše uvedená oblast, která je spravována příslušným náměstkem Primátora města, je doplněna o činnost příslušné komise. Jednou z hlavních činností tohoto orgánu je právě činnost navrhovací v oblasti dotačních řízení, samotné rozhodnutí o schválení a následném udělení dotace přísluší pouze Radě města České Budějovice, která příslušný návrh odborné komise posuzuje v rámci pravidelných jednání. Komisi navržená výše a osoby pro udělení dotací může být v tomto případě Radou města pozměněna.

Jelikož návrh i samotné schválení se mohou v konečné fázi lišit, může vzniknout nezodpovězený prostor, proč k této změně došlo a následuje nutná obhajoba změny. Pro tento případ se jeví velmi užitečným nasazení informačních technologií. V první fázi návrhu je možné evidovat hodnoty kritérií, které vedli právě k takovému návrhu a v případě, že výsledná výše a osoby, kterým byla dotace udělena, se liší od návrhu, je možné těmito kritérii argumentovat i v případě stížnosti žadatelů, jejímž žádostem nebylo vyhověno dle jejich představy.

Pro rok 2014 byl nastaven nový systém podávání a zpracování žádostí pro dotace. Veškeré informace, potřebné pro podávání a hodnocení žádostí o dotace, jsou od tohoto roku evidovány elektronicky v systému „e-dotace“, který Statutární město České Budějovice provozuje ve vlastní infrastruktuře. Systém byl pořízen jako služba externí dodavatelskou společností, která pro změnu byla vítězem výběrového řízení na dodávku této aplikace.

Jako doprovodný krok k nasazení této aplikace byla vytvořena i nová pravidla dotačních řízení, která se pokusí tento systém efektivně využít. Kromě přínosů v podobě elektronické komunikace se žadatelé a hodnotitelé, nová pravidla přináší i první návrh hodnotících měřitelných kritérií, které bude možné systémem hodnotit a analyzovat.

³⁰ *Dotační program města České Budějovice na podporu sociální oblasti v roce 2014* [webová stránka]. ČESKO: Statutární město České Budějovice [online]. České Budějovice : 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/dotace/socialni-oblast/stranky/dotacni-program-na-podporu-socialni-oblasti-v-roce-2013.aspx>>

V minulosti hodnotící kritéria existovala také, ale jejich měřitelnost a zpětná vypočitatelnost nebyla přesně dána a mohlo docházet ke sporným okamžikům při opakované obhajobě návrhu a realizace dotace.

5.3. Pravidla a hodnotící kritéria v sociální oblasti

5.3.1. Pravidla a rozsah žádosti

Koncepčně byl systém navržen pro obsluhu všech pokrytých oblastí dotačním řízením. V průběhu návrhu hodnotících kritérií nebyla inicializována společná schůzka, kritéria byla pro každou oblast stanovena separátně.

Pro potřeby dotačních řízení v sociální oblasti byla nastavena nová pravidla a vytvořen hodnotící model. Tento model je v roce 2014 nastaven jako pilotní pro potřeby ověření procesu v elektronickém zpracování dat.

Změny v pravidlech dotačních řízení pro rok 2014 vychází z potřeby uvést v život informační technologie pro sběr informací a následné vyhodnocení. Pravidla jsou doplněna o možnost pořízení dat elektronickou cestou.

Žádost musí být předložena³¹

1. elektronicky - na předepsaném elektronickém formuláři (prostřednictvím elektronického systému podávání žádostí na [www. c-budejovice.cz](http://www.c-budejovice.cz) v sekci Dotace)
2. fyzicky – předložením tištěného, podepsaného a finalizovaného formuláře Žádosti z elektronického systému.

Tímto pravidlem je zabezpečena možnost požítovat a žádat v elektronickém formátu. Na druhou stranu je zachována možnost podání žádosti v listinné podobě, která, jak je uvedeno v závěru, je stále žádoucí a nezbytná.

Žádost o dotaci je složena z více dokumentů, které žadatel předkládá. Elektronické podání umožňuje vložení příslušných dokumentů k žádosti.

Vedle vyplněné Žádosti budou vyžadovány tyto přílohy v jednom vyhotovení:

³¹ *Dotační program města České Budějovice na podporu sociální oblasti v roce 2014* [webová stránka]. ČESKO: Statutární město České Budějovice [online]. České Budějovice : 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/dotace/socialni-oblast/stranky/dotacni-program-na-podporu-socialni-oblasti-v-roce-2013.aspx>>

1. Statut, resp. stanovy žadatele a doklad prokazující oprávnění jednat jménem žadatele,
2. Doklad o přidělení IČ (kromě fyzického nepodnikatelského subjektu),
3. Registrace soc. služby (pouze pro opatření č. 2)
4. Prohlášení o partnerství, (je-li předmětné, tzn. pokud je partner projektu)
5. Čestné prohlášení žadatele o zajištěném spolufinancování projektu,
6. Čestné prohlášení žadatele o bezúhonnosti.
7. Čestné prohlášení k podpoře malého rozsahu (de minimis) - (pokud je předmětné, vždy u organizací, které za poskytnutí své služby vybírají finanční částky od svých uživatelů či návštěvníků)
8. Studie či analýzy potřeby (pouze v odůvodněném případě)

Aby využití informační technologie bylo účinné, jsou žádosti v listinné podobě elektronicky zpracovány administrátorem dotačního řízení. Pokud byla žádost doručena pomocí webového rozhraní, je v systému již zavedena a administrátor kontroluje formální správnost žádosti a příloh. Pokud je žádost doručena v listinné podobě, je následně administrátorem elektronicky zpracována. Zpracování spočívá v přepisu a skenování dokumentů do systému e-dotací.

V rámci elektronického zpracování nejsou užity prvky elektronické bezpečnosti, jak jsou uvedeny v zákoně č. 227/2000 Sb. o elektronickém podpisu. Toto zabezpečení je plánováno v dalších krocích nasazení systému e-dotace.

5.3.2. Hodnotící kritéria a hodnocení

Žádosti, které byly doručeny v požadovaném formátu a včas dle podmínek, jsou následně hodnoceny. V tomto případě bylo již možné využít efektu a přínosu elektronického zpracování. Hodnocení žádostí je prováděno dle následujících pravidel.

1. Formální a prvotní kontrola

Primární fáze hodnocení žádostí, kterou provádí Administrátor, účelem je ověření především formální a věcné správnosti žádosti:

- Úplnost žádosti po stránce požadovaných náležitostí, jak je uvedeno v čl. 7 Pravidel);
- Program i žadatel vyhovuje podmínce vhodnosti a objektivnosti dle čl. 5 Pravidel; v případě, že žádost obsahuje formální a věcné nedostatky, žadatel bude vyzván k jejich odstranění administrátorem. Nejsou-li žadatelem do 5 kalendářních dnů od vyzvání nedostatky odstraněny, žádost je automaticky z dalšího hodnocení vyřazena. Výstup této fáze hodnocení společně s žádostmi je následně předán administrátorem odborné komisi.
- Hodnocení shody tištěné a elektronické žádosti

2. Věcné hodnocení administrátorem

Další fázi hodnocení žádostí také provádí administrátor programu. Jedná se o důležité vyhodnocení souladu žádosti s Rozvojovým plánem sociálních služeb České Budějovice (RPSS ČB). Neshody s Rozvojovým plánem sociálních služeb České Budějovice mohou vést k vyloučení, možnost dalšího posouzení je možná v případě, že potřebnost služby je doložena „Studii potřebnosti“, případně požadavkem konečných uživatelů. Žádosti jsou následně hodnoceny dle kritérií uvedených v tabulce č. 1. Žádosti jsou postoupeny do další hodnotící fáze v případě, že v dřívější fázi obdrželi minimální bodový počet 45 b.

3. Věcné hodnocení odbornou komisí

Poslední fázi hodnocení provádí odborná komise příslušné oblasti formou kolektivního rozhodování. Činnost v rámci hodnocení žádostí se řídí Směrnicí, Pravidly a Jednacím řádem komisí Rady města v posledním platném znění. Hodnotit žádosti komisí je možné pouze v rozsahu uvedeném v tabulce č. 3. Minimální množství bodů, které jsou nutné pro přidělení dotace je 15 bodů. Pro postup do závěrečného kola hodnocení musí žádost získat ve druhém a třetím kroku hodnocení min. 60 b. (45 b. + 15 b.)

4. Rozhodnutí o poskytnutí dotace odbornou komisí

Závěrečnou fází je rozhodnutí komise o přidělení a výši dotace daného programu. Proces hodnocení v této fázi není podmíněn kritérii, jde o individuální hodnocení na základě informací jako je např. výše dalších dotací na projekt z jiných zdrojů (MPSV, JČK), historický vývoj financování programu (předchozí výzvy, minulá dotační období), výsledky inspekce sociálních služeb, pokud byla vykonána aj.

Hodnotící kritéria jsou bodově ohodnocena. Výsledný souhrn bodů je klíčovým faktorem pro udělení dotace. Níže uvedená tabulka definuje kritéria, která musí žádost splnit před jejím postoupením k odborné komisi. Pravidla z této činnosti vylučují členy odborné komise.

Hodnotící kritérium	Maximální počet bodů	Popis hodnocení
Zapojení RPSS	10	Činnost žadatele v rámci procesu plánování RPSS (aktivní, pasivní, žádné)
Rozpočet	10	Struktura a poměr rozpočtovaných položek, vícezdrojovost, opodstatněnost a výše jednotlivých položek.
Nástroje	10	Kapacitní a projektová schopnost, profesní připravenost žadatele k realizaci projektu, funkční zázemí poskytování služeb dle projektu, odbornost a zkušenosti žadatele (pers. obsazení)
Indikátory	5	Indikátory služby musí odpovídat definici v RPSS ČB, vyplněné v souladu s metodikou pro vykazování indikátorů sociálních služeb.
Efektivita	35	Opodstatnění nákladů na hlavní indikátor (dle metodiky) a srovnání finančních nároků mezi službami dané oblasti (vždy stejného druhu a typu)
celkem	max. 70	

Tabulka č. 2: Pravidla dotačního programu města České Budějovice na podporu sociální oblasti v roce 2014, hodnocení administrátor

Níže uvedená tabulka definuje kritéria pro hodnocení odbornou komisí. Pravidla vylučují administrátory dotačních programů z této činnosti z důvodu objektivit hodnocení.

Hodnotící kritérium	Maximální počet bodů	Popis hodnocení
Potřebnost	20	Doložena je poptávka po službě (resp. jsou zjištěny skutečné potřeby uživatelů), nezastupitelnost služby pro danou cílovou skupinu aj.
Spolupráce	5	Doložena spolupráce poskytovatelů na společném zavádění prioritních témat.
Inovativnost	5	Rozsah inovativnosti projektů reagujících na aktuální potřeby uživatelů.
celkem	max. 30	

Tabulka č. 3: Pravidla dotačního programu města České Budějovice na podporu sociální oblasti v roce 2014, hodnocení komise.

5.3.3. Proces hodnocení žádostí, praxe

Jak již bylo výše uvedeno, každá žádost je elektronicky zpracována. Tím je umožněno administrátorům dotačního řízení vytvořit podklady v elektronické podobě.

Původní zpracování předpokládalo tvorbu přehledu ve formátu excel tabulky, kterou administrátor vyplňoval ručně. Nyní je tento přehled generován automaticky. První část hodnocení, jak je uvedeno v tabulce č. 1 předchozího odstavce, je vykonávána administrátorem. Toto hodnocení je prováděno v průběhu zanesení žádostí do systému.

Hodnotící kritéria pro administrátory jsou stanoveny na objektivní úrovni, která neumožňuje administrátorům nikterak zvýhodnit či poškodit obdržené žádosti³². Jedná se zejména o formální hodnocení žádostí, případně hodnocení, které je možné provést na úrovni ANO / NE. Prvním krokem je eliminována možnost korupce a klientelismu na minimální možnou úroveň.

Hodnotící kritéria uvedená v tabulce č. 2 předchozího odstavce jsou kritéria, která podléhají kolektivnímu rozhodování v sociální komisi Rady města České Budějovice. Zde je rozpětí možného počtu získaných bodů vyšší a je nutné řešit

³² MATES, P. *Ochrana osobních údajů*. Praha: Univerzita Karlova, 2002., str. 22 – 31.

kolektivně. Aby členové komise byly schopni hodnocení provádět, musí být se žádostmi řádně srozuměny. V minulosti byly za účelem čtení žádostí a předběžného hodnocení pořádány pravidelná zasedání. Nyní, jelikož jsou žádosti a příslušné přílohy evidovány v elektronické podobě a přístupné na webu Statutárního města České Budějovice, každý člen komise může tyto žádosti nastudovat v čase, který mu vyhovuje a v rozsahu potřebném k úplnému porozumění. Tato možnost je z pohledu pilotního provozu považována jako velký přínos.

5.4. Přínosy a negativa

5.4.1. Obecné

Nasazení systému e-dotace pro zpracování dotačních řízení Statutárního města České Budějovice přináší určité změny nejen po stránce pravidel pro udělení, ale tato změna se týká také členů odborných komisí a zaměstnanců Magistrátu města České Budějovice. Pro všechny zúčastněné strany je tu nový systém na bázi elektronického zpracování dat, který bude vyžadovat určité znalosti a dovednosti při práci s informačními technologiemi.

Ne zcela vždy je možné dosáhnout plné efektivity a všech přínosů, kterých je možné při nasazení informačních systémů dosáhnout, a které jsou plánovány, jelikož ne každý uživatel je stejně gramotný po stránce využívání informačních technologií. Stejně tak i věková kategorie uživatelů nebývá stejná a vznikají určité sporné okamžiky, jak tento systém „zapadne“ do kolektivního rozhodování a společné činnosti jednotlivých uživatelů.

5.4.2. Přínosy

Hlavní nebo také klíčové přínosy a očekávané synergické efekty nasazeného systému „e-dotace“ lze definovat následovně.

1. Objektivní hodnocení

V rámci hodnocení žádostí, které nebylo v minulosti podmíněno dosažením určité bodové hodnoty, docházelo v minulosti při jednání komisí k neshodám, především v oblasti potřebnosti dané služby či daného projektu. Hodnocení bylo subjektivní a výše konečné částky, která byla udělena žadateli, závisela na účasti jednotlivých členů sociální komise a jejich odborné znalosti pro danou službu.

2. Evidence v elektronické formě

Původní zpracování žádostí bylo prováděno ručně, spočívalo především v přepisu žádostí v listinné podobě do tabulky ve formátu MS Excel. Při přepisování není možné vyloučit chyby, které přepisem mohou vzniknout. Elektronické zpracování je na generování chyb lidským faktorem bezpečnější.

3. Kontrola

Při generování žádosti v elektronické podobě je možné určité chyby eliminovat vhodnou kontrolou přímo na úrovni vstupního formuláře. Kontrolovat je možné jak formální údaje o žadateli (adresa, IČ, ...), tak i informace o požadované výši dotace (maximální výše, poměr nákladových členů rozpočtu, ...)

4. Vzdálený přístup

Pro osoby, které jsou činné v dotačním řízení, je zřízen přístup do systému „e-dotace“. Žadatelé mohou vytvářet žádosti on-line přímo na webových stránkách Statutárního města České Budějovice. Hodnotitelé a členové hodnotících komisí mohou žádosti prohlížet a připravovat se na příští jednání komisí.

5. Zpětná vazba

Žadatelé mají přístup k výsledkům hodnotící komise. Mohou zjistit stav žádosti a případně verifikovat, zdali elektronická podoba odpovídá listinné, která byla doručena na Magistrát města České Budějovice.

6. Zveřejnění

Vybrané informace o žádostech a hodnocení je možné publikovat ve formě webové prezentace na webových stránkách Statutárního města České Budějovice.

5.4.3. Negativa a rizika

Při implementaci softwarového díla je možné definovat i negativní přínosy (negativa), která zpravidla korespondují s gramotností uživatelů a finanční náročností.

Riziko je jakýkoliv faktor, který může ohrozit dosažení cílů projektu. Jde tedy o jakýkoliv problém, který ohrožuje realizaci projektu, ať už je jeho zdrojem např.:

- podcenění oponentur a testování,
- nedostatečný rozsah školení uživatelů,

Rizika spojená s projektem implementace byla systematicky identifikována, analyzována, definována a odstraňována v závislosti na přidělené prioritě, která byla určena podle naléhavosti daného rizika, stupně nebezpečnosti a rozsahu potenciálních škod.

Cílem činností shrnovaných pod pojem řízení rizik bylo zajistit, aby rizika byla správně chápána a doceňována a aby byla včas přijímána opatření k jejich prevenci, popř. nápravě nebo alespoň zmírnění následků. Bylo nutné postupovat pokud možno optimálním způsobem tak, aby pravděpodobnost výskytu rizik a případného narušení průběhu projektu byla co nejmenší. V tomto případě se jedná o management požadavků uvnitř jednotlivých komisí, jelikož se jedná o kolektivní rozhodování, které přináší úskalí v oblasti shody.

Byla přijata preventivní opatření, která sloužila k předcházení vzniku rizikových událostí anebo k minimalizaci jejich případných důsledků (škod). V případě zmíněného konkrétního projektu byla všechna preventivní opatření, která zvyšovala náklady na realizaci projektu, projednávána a schvalována řídicím výborem projektu a příslušnou komisí. Účelem bylo nasadit systém byť v menší míře přínosů, ale s jistými měřitelnými přínosy v oblasti komunikace uvnitř komisí a žadatelů o dotace.

5.5. Průběh implementace

V průběhu roku 2013 bylo vypsáno výběrové řízení na dodavatele webové aplikace pro evidenci a hodnocení žádostí. V rámci výběrového řízení byl vybrán dodavatel, který již se Statutárním městem České Budějovice spolupracoval v oblasti dodávek služeb v této oblasti. Dodavatel byl vybrán na základě již existující kladné reference a nejnižší ceny. Zadání pro dodavatele vycházelo z předběžných potřeb a požadavků na systém.

V průběhu druhé poloviny roku 2013 byly blíže specifikovány požadavky na funkčnost a obslužnost informačního systému. Požadavky, včetně prvotních návrhů na hodnotící kritéria, byly vytvořeny ve spolupráci Magistrátu města České Budějovice, odboru sociálních věcí a sociální komise Rady města. Tyto požadavky byly dále rozvíjeny až do finální podoby uvedené v dokumentu Pravidla dotačního programu města České Budějovice na podporu sociální oblasti. Přičemž každá oblast, která dotační řízení vypisuje, předložila vlastní návrh na hodnotící kritéria.

Koncem roku 2013 byly členové sociálních komisí a vybraní žadatelé (žadatelé periodicky žádající) seznámeni s funkčností a možnostmi nového informačního díla „e - dotace“, které bylo prvotně přednastaveno dle požadavků, které jednotlivé oblasti zadali zpracovateli díla. Koncem roku byla finalizována výběrová řízení a veřejně vystaven dokument pravidel dotačního programu města České Budějovice.

Počátkem roku 2014 byly vypsané jednotlivé výzvy, které byly poprvé hodnoceny novým způsobem za využití informačních technologií v březnu 2014. Výsledky hodnocení jsou v příloze této bakalářské práce.

5.6. Průběh hodnocení

V průběhu 1. Q 2014 žadatelé o dotace zaslali žádosti na příslušná místa. Většina žadatelů zaslala žádost v listinné formě. U některých žadatelů došlo k podání žádosti po termínu. Samotný proces podání a zpracování žádosti o dotaci lze z pohledu úspěšnosti nasazení informačního systému považovat za neúspěšný. Elektronického formuláře využilo velmi malé množství žadatelů, což lze zpětně vnímat jako určitou negramotnost na straně žadatelů. V případě žadatelů, kteří podali žádosti po termínu, je opět možné hodnotit jako nevyužití možností informačního systému, který podání žádosti eviduje jako časový údaj akce, kterou uživatel provedl nad elektronickým formulářem.

Administrátor dotačního programu velmi rychle vytvořil přehled obdržených žádostí a provedl bodové hodnocení dle tabulky kritérií č. 1 uvedené výše. Tento přehled byl vytvořen již ze systému s příslušnou eliminací chyb, které mohly nastat při přepisu z listinných žádostí do původní evidence (tabulky Excel). Tento krok je možné chápat jako přínos při zpracování dotačního programu. Rychlost zpracování se v tomto případě zkrátila a eliminoval se počet chyb.

Takto vytvořený přehled všech žádostí byl zaslán na všechny členy sociální komise. Přehled již obsahoval hodnocení žádostí dle tabulky č. 1 uvedené výše, hodnocení administrátora projektu, které má zabezpečit schválení žádostí po formální a věcné stránce. Všichni členové komisí obdrželi přístupové údaje do systému a okamžitě byli schopni do jednotlivých žádostí nahlížet a vytvářet si vlastní hodnocení pro příští jednání sociální komise. Pro členy komisí jsou v žádostech důležité informace zejména ohledně výše požadovaných finančních prostředků v jednotlivých nákladových kapitolách, kvalita popisu předmětu a cílů projektů, na které jsou peníze vyžadovány, informace o vícezdrojovém čerpání finančních prostředků. Toto jsou kritéria a informace, které není možné hodnotit strojově a náleží pouze tomuto orgánu, který se nad hodnotami kritérií rozhoduje kolektivně. Tento krok ve zpracování je možné vnímat jako přínosný a dosažený, všichni členové komise žádosti zpracovali v individuálních časech. Nebylo nutné pořádat separátní jednání komise za účelem předběžného hodnocení žádostí.

Následně bylo vyvoláno jednání příslušné komise za účelem stanovení bodového hodnocení kritérií uvedených výše v tabulce č. 2. Každý člen měl již předpřipraveno hodnocení pro jednotlivé žádosti. V rámci kolektivního rozhodování byly upraveny drobné nuance v bodovém hodnocení. Celkový čas hodnocení se několika násobně zkrátil, oproti původním jednáním nad žádostmi, které bylo pořádáno např. i v několika dnech, bylo toto hodnocení zpracováno řádově v hodinách. Tento přínos byl oceněn každým členem hodnotící komise.

Po závěrečném hodnocení projektů hodnotící komisí byly jednotlivým projektům přiděleny finanční prostředky, které korespondovali s bodovým hodnocením. Tento krok je možné také vnímat jako úspěšný, jelikož pomocí bodového hodnocení bylo dosaženo optimálního rozložení finančních prostředků, které byly na dotační program alokovány.

Výsledné hodnotící body byly vystaveny na webu Statutárního města. Žadatelé, kteří se zúčastnili dotačního řízení, byli srovnáni s výsledky řízení. Informace byla zpětně zanesena do systému a žadatelé mohou zpětně verifikovat.

Z výše uvedeného popisu průběhu hodnocení je možné konstatovat, že zpracování dotačního programu za pomoci informačního systému bylo úspěšné a přínosné, zejm. v oblasti zkrácení času zpracování všech žádostí, byla snížena zátěž členů sociální komise, kteří se žádostem mohli věnovat v čase, který jim vyhovoval nezávisle na místě.

Pouze v oblasti využití informačního systému pro účely pořízení žádosti je možné konstatovat, že k většímu přínosu nedošlo. Ovšem i v této oblasti přínos byl, některé žádosti byly pomocí informačního systému vytvořeny, vytištěny a doručeny do sídla Magistrátu města.

Celkové hodnocení úspěšnosti je možné vyjádřit tabulkou s očekávanými přínosy a jejich skutečné dosažení.

Očekávaný přínos	Hodnota naplnění
1. Objektivní hodnocení	Ano
2. Evidence v el. formě	Ano
3. Kontrola	Částečně
4. Vzdálený přístup	Ano
5. Zpětná vazba	Částečně
6. Zveřejnění	Částečně

Jelikož se jedná o pilotní provoz, první hodnocení žádostí pomocí informačního systému v sociální oblasti, je možné souhrnně hodnotit jako úspěšné nasazení informačního systému s měřitelným přínosem pro danou oblast.

6. ZPĚTNÉ VYHODNOCENÍ

Ke změně zpracování dotačních programů v rámci Statutárního města České Budějovice došlo v průběhu volebního období 2000 – 2014. V rámci tohoto volebního období byl náměstkem primátora pro oblast školství a soc. věci jmenován Mgr. Petr Podhola, který se zasadil o nasazení informačního systému „e-dotace“ a spolupodílel se na tvorbě hodnotících kritériích. Obdobně se zasadil i o změnu metodiky.

6.1. Rozhovor

V rámci zpracování bakalářské práce byl s p. Mgr. Petrem Podholou udělán rozhovor, jehož účelem bylo zjistit, jak vnímá vliv a přínosy informačních technologií ve veřejné správě a prvotně výsledky pilotního provozu systému „e-dotace“. Text uvedený níže není záznamem z jednání, není sepsán jako forma rozhovoru, jedná se spíše o zachycení postřehů v přímé souvislosti s touto bakalářskou prací. Nadpis každého odstavce je obecné téma rozhovoru. Rozhovor je možné považovat za částečně řízený, jedná se o rozhovor nad tématem kolektivní spolupráce.

6.1.1. Informační technologie obecně

Dnešní dobu je možné vnímat jako dobu informační společnosti. Informační technologie již zdaleka neslouží pouze ke zpracování náročných výpočetních úkonů, ale i nemalou měrou se spolupodílí na komunikaci obyvatel. Prakticky jsme obklopeni informačními technologiemi a vliv těchto technologií je měřitelný. Informační technologie dnes zabezpečují komunikaci a získávání informací nejen pomocí webových prezentací příslušných orgánů a institucí, ale jsou i součástí mobilních zařízení, které již zdaleka neslouží pouze k telekomunikaci. V minulosti jsme byli svědky, kterak informační technologie byly předmětem různých diplomatických sporů, ať již v kauze odposlechů evropských politiků, či například hráli velkou roli v komunikaci na sociálních sítích při nedávných konfliktech na blízkém východě.

Obdobně lze vnímat informační technologie i v oblasti medií, která se z tištěné podoby transformovala na elektronickou a veškeré informace, které jsme dnes schopni

získávat z deníků a časopisů, je možné získávat v elektronické podobě. Informační technologie v dnešní době hrají neopomenutelnou roli v životě každého občana.

6.1.2. Ve veřejné správě

Informační technologie ve veřejné správě plní neopomenutelnou roli. Pokud se zaměříme např. na primární registry České republiky, bylo velmi obtížné si představit, že by tyto registry byly pouze v listinné podobě. Přínos informačních technologií v oblasti evidence a úschovy dat je jednoznačně měřitelný, zpětné získávání informací je jednodušší a přínosné nejen pro veřejnou správu. Občasné z pohodlí svého soukromí získávají informace, zasílají požadavky na příslušná místa, elektronicky komunikují např. s politiky či osobami na úřadech.

Informační technologie jsou schopny splnit naše nároky na informovanost, zpřístupnit nám informace, které jsme v minulosti získávali pouze na úřadech, dokonce je možné elektronicky se objednat pro výkon správního aktu (např. dopravní inspektorát).

Samozřejmě, jak již bylo dříve uvedeno, služby, které nám informační technologie přináší, jsou úžasné, ovšem informační technologie nedokáží přemýšlet a rozhodovat. Informační technologie je nutné především vnímat jako prostředky komunikace, obslužnosti, ale nikoliv jako rozhodující prvky. V případě kolektivního rozhodování, kde je žádoucí shoda co nejvíce členů, není vhodné, aby hlasování a rozhodování probíhalo na základě emailů, krátkých sms zpráv anebo webových formulářů či dotazníků. Veřejná správa je založena na demokratickém projevu, který by měl být osobní a lidský.

6.1.3. Dotační řízení

V průběhu posledních 4 let jsme spolu absolvovali 4 sezóny dotačního programu v sociální oblasti. V rámci jednání jsme byli svědky různých neshod a konfrontací. Jedno jednání sociální komise se stalo i hlavním důvodem, proč v průběhu volebního období došlo ke změně předsedy sociální komise. Jednání sociálně komise nad dotačním programem byla více náročná pro všechny členy. V minulosti jsme byli i svědky určité polemiky nad tím, kolik členů fyzicky žádosti vidělo, různých kalkulací ohledně návštěvnosti členů komise na jednání komisí.

Informační systém „e-dotace“ minimálně umožňuje všem členům na žádosti nahlížet dle jejich možností, bez časového nebo místního omezení, každý má možnost

se na jednání ohledně přidělení dotací připravit v potřebné míře, která může být pro každého individuální a nemusí se vázat na zbytek členů hodnotící komise.

V případě systému „e-dotace“ se nejedná o zavedení bodového hodnocení žádostí, žádosti byly bodově hodnoceny i v minulosti. Pouze s příchodem tohoto nástroje byly podmínky a pravidla upraveny, aby v budoucnu vyhověli elektronickému zpracování a systém přinášel výhody, které se od informačních technologií očekávají. Není možné říci, že systém „e-dotace“ je klíčovým prvkem pro vyhodnocení žádostí a následné udělení finančních prostředků. Vždy je nutné odpovědně žádosti posoudit hodnotící komisí, jak je v případě kolektivního rozhodování žádoucím.

Časová úspora při posledním hodnocení žádostí je v současné době součástí nějakého hodnocení a není možné zcela jednoznačně říci, zdali byl přínos takový či jiný. Každé kolo dotačního programu je po ukončení hodnoceno a výsledky budou známy po tomto hodnocení. Ale obecně je možné poslední kolo hodnocení za podpory informačního systému vyhodnotit jako přínosné.

6.1.4. Budoucnost

Po vyhodnocení pilotního zpracování dotačních programů za pomoci systému „e-dotace“ budou případně zpřesněny požadavky na tento systém, již nyní je možné přemýšlet o změnách v procesu zpracování. Ovšem jedná se spíše o stanovení postupu, jak být na jednání připraven, jak vytěžit informace ze systému a jak následně využít při jednání komise.

Systém „e-dotace“ byl nasazen pro podporu i ostatních oblastí dotačního zájmu a bude i v tomto duchu dále rozvíjen.³³

6.2. Dotazníkové šetření

Aby tato práce byla více objektivní, byl vytvořen krátký dotazník pro členy sociální komise, jehož účelem bylo zhodnotit první zkušenost s elektronickým zpracováním dotací pomocí systému „e-dotace“. Jelikož v době zpracování této bakalářské práce se jednalo o zkušenost hodnocení jedné výzvy, účelem dotazníků bylo zjistit spíše, zdali tato zkušenost naplnila očekávání, která každý z členů měl před a po započatí zpracování.

³³ Rozhovor s panem Mgr. Petrem Podholou, náměstkem primátora pro školství a sociální věci, Statutární město České Budějovice, ze dne 23. 4. 20

Jednotlivé otázky jsou cíleně zaměřeny na očekávání, která byla definována samotným projektem v rámci společných jednání odborných komisí a byla i součástí požadavku na zpracování informačního systému. Další neméně důležitou informací, která byla dotazníkem šetřena, byla délka činnosti daného člena v komisích a to historicky zpětně v jakékoliv komisi jakéhokoliv orgánu veřejné správy.

Z celkového počtu 11 členů komise bylo dotazníkem osloveno pouze 7 členů, kteří se účastnili jednání, jehož předmětem bylo i zodpovězení dotazníku. Jednání se účastnili i „hosté“ nebo také osoby přizvané k jednání. Dotazník byl předložen i osobám, které nejsou členy sociální komise, ale těchto jednání se účastní, jelikož vykonávají např. funkci administrátorů, vedoucích odborů a jsou se sociální oblastí jinak spjati. Tito nečlenové jsou součástí těchto jednání z důvodů uvedených výše v této práci a tvoří široké spektrum kolektivního rozhodování.

Hodnocení bylo prováděno bodově v rozmezí 1 – 5, přičemž lze říci, čím více bodu daný dotaz získal, tím méně pozitivní přínos nastal. Jako nejvhodnější stupnice hodnocení a všem osobám nejbližší, byla zvolena stejná stupnice hodnocení jako na základní škole (1 – výborný, 2. – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 - nedostatečný).

6.2.1. Dotaz a jeho význam

1. **Objektivní hodnocení** – V rámci přípravy využití nového systému pro evidenci žádostí byla změněna struktura bodového hodnocení. V jakém rozsahu hodnotíte toto rozšíření a precizaci kritérií jako přínosné. (definice v bodě 5.4.2 této bakalářské práce).
2. **Evidence v elektronické formě** – Žádosti je možné pořídit přímo na webové stránce, odtud je možné žádost vytisknout a zaslat na Magistrát města ke zpracování. Jak hodnotíte přínos této možnosti, pokud by do budoucna bylo možné využít informace zadané přímo do webového formuláře (legislativní úpravy o el. podpisu, atd.). Je pro žadatele přínosem ? (definice v bodě 5.4.2 této bakalářské práce).
3. **Kontrola** – Kontrolovat je možné např. formální údaje o žadateli (adresa, IČ, ...), Je tato možnost přínosem, za předpokladu, že je systém plně napojen na základní registry? (definice v bodě 5.4.2 této bakalářské práce).
4. **Vzdálený přístup** – Žadatelé mohou vytvářet žádosti on-line přímo na webových stránkách. Hodnotitelé a členové hodnotících komisí mohou

žádosti prohlížet a připravovat se na příští jednání komisí. Shledáváte tuto možnost přínosnou? (definice v bodě 5.4.2 této bakalářské práce).

5. **Zpětná vazba** – Žadatelé mají přístup k výsledkům hodnotící komise. Mohou zjistit stav žádosti a případně verifikovat, zdali elektronická podoba odpovídá listinné, která byla doručena na Magistrát města České Budějovice. Je toto přínosem pro žadatele? (definice v bodě 5.4.2 této bakalářské práce).
6. **Zveřejnění** – Vybrané informace o žádostech a hodnocení je možné publikovat ve formě webové prezentace na webových stránkách Statutárního města České Budějovice. Již probíhá z dřívější doby. (definice v bodě 5.4.2 této bakalářské práce).
7. **Forma zpracování** – Pro mnoho uživatelů tato forma znamená nemalou změnu. Činnost žádného z členů komisí či žadatelů, není možné podmiňovat elektronickým zpracováním. Určité informace lze zpracovávat i jinak. Je elektronická forma skutečně takový přínos, jak jej známe z medií? (definice v bodě 5.4.2 této bakalářské práce).

6.2.2. Tabulka hodnocení

Tabulka hodnocení je zpracována na základě výsledku dotazníkového šetření. Originál dotazníků je přílohou této bakalářské práce. Výsledné hodnocení je průměrem získaného bodového ohodnocení dotazu (viz. definice výše).

Dotaz	Průměr
1. Objektivní hodnocení	2,111111111
2. Evidence v el. formě	1,444444444
3. Kontrola	1,888888889
4. Vzdálený přístup	1,111111111
5. Zpětná vazba	1,333333333
6. Zveřejnění	1,333333333
7. Forma zpracování	2,222222222
Počet let v komisích	4,222222222

Tabulka č. 5 – Výsledky dotazníkového šetření³⁴

6.2.3. Závěrečné hodnocení dotazníků

Hodnoty naměřené pomocí dotazníkového šetření není možné vnímat jako hodnocení přínosu využití systému „e-dotace“. Jak již bylo dříve zmíněno, jedná se o pilotní nasazení tohoto systému. Naměřené hodnoty je lépe proto vnímat jako plnění očekávaného přínosu.

³⁴ Vlastní zdroj

Krátký rozbor hodnot vypovídá především o plnění očekávání v oblasti vzdáleného přístupu, který je hodnocen jako nejlepší. Nejhorší hodnocení získalo očekávání v oblasti objektivního hodnocení žádostí.

Obě naměřené hodnoty jsou očekávány, jak již je v závěru uvedeno. Elektronické zpracování přináší určitý přínos samotnou formou, která je v tomto případě zastoupena vzdáleným přístupem. Ovšem tato forma nedokáže zabezpečit objektivní hodnocení, jelikož objektivita vychází z definice jednotlivých projektů a dílčích kritérií, která jsou definována individuálně pro každou zájmovou oblast samosprávy.

6.3. Souhrnné hodnocení dotačního programu s podporou informačního systému

Celkové hodnocení je založeno na hodnocení přípravné fáze projektu, jeho realizaci a pilotní projekt.

Pro přípravnou fázi jsou kritéria hodnocení stanovena na základě eliminace nežádoucích jevů, především odvozeniny korupčního jednání (klientelismus, nepotismus, pře prodej pozic) dle definice agentury Transparency International. Definice a příprava projektu je analyzována z pohledu definice společensky zodpovědného zadávání veřejných zakázek, i když v tomto případě se jedná o dotační program.

6.3.1. Příprava dotačního programu

Přípravná fáze zavedení elektronické podpory dotačních řízení probíhala rok. Pro oblast dotačního programu v sociální oblasti byla zvolena taková kritéria, která odpovídají doporučeným postupům české legislativy, nepřímě kopíruje zásady dotačních řízení Evropské unie. Dotační program musí být v souladu s Rozvojovým plánem sociálních služeb města, který je vypracován v souladu s Investičním plánem rozvoje města. Tímto je naplněna podmínka společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek.

Hodnocení žádostí je dvou fázové, první fáze probíhá na úrovni administrátorů dotačního programu (zpravidla zaměstnanec Magistrátu), druhá fáze podléhá příslušné komisi. Tímto rozfázováním je delimitována rozhodná moc jednoho prvku na 2 nezávislé fáze.

Tvorba rozvojového plánu sociálních služeb, stejně jako zasedání komise, jsou otevřená jednání pro veřejnost. Na tvorbě plánu se podílí nejen subjekty aktivní v poskytování sociálních služeb, ale i zaměstnanci magistrátů, metodicky je podpořena nezávislymi administrátory. I tento stav odpovídá definici otevřenosti dle společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek.

ZÁVĚR

Platí již několikrát řečené. I situace v ČR dokládá, že zveřejňování informací na internetu automaticky ke zprůhlednění zadávání veřejných zakázek nevede. To se týká i nepotismu, klientelismu a prodeje pozic. Zveřejňování volných míst na internetu může situaci zlepšit, nezabraňuje však netransparentním domluvám, které jsou zpravidla uzavřeny ještě předtím, než je volné místo veřejně vyhlášeno. Platí, že úspěšné využití informačních technologií v boji proti korupci je podmíněno dalšími protikorupčními opatřeními.

Ačkoli tedy elektronická média nemohou sama o sobě zavést transparentnost do korumpovaného systému, mohou ji napomoci uskutečnit. Je mnohem jednodušší kontrolovat elektronický systém výplat než procházet stohy papíru. Elektronické systémy tak zvyšují pravděpodobnost odhalení korupčních praktik a zneužívání veřejných prostředků; napomáhají efektivitě kontrolních mechanismů. Totéž se týká špatného hospodaření s veřejnými zdroji a soukromého prospěchu z privatizace. Monitoring se v těchto případech díky komputizaci stává snazší.

Na konkrétním případě implementace informačního systému „e-dotace“ pro podporu dotačních programů Statutárního města České Budějovice je patrný přínos v oblasti zpracování žádostí. Nasazený systém, který byl v roce 2014 využit pro pilotní zpracování, přinesl optimalizaci a zefektivnění práce členů sociální komise jak v oblasti časové úspory, tak z pohledu větší objektivitě hodnocení žádostí. Samotný stav a změna pravidel pro dotační programy přináší rozdělení kolektivního hodnocení žádostí na 2 části, přičemž první část je přidělena administrátorovi dotačního programu, který je stanoven z řad zaměstnanců Magistrátu města, čímž je snížena možnost negativních jevů při kolektivním rozhodování členů sociální komise, kteří jsou jmenováni na základě výsledků voleb a stranického osazení Rady města. Jelikož se v roce 2014 jednalo o pilotní projekt, je možné očekávat další rozvoj v této oblasti na základě vyhodnocení pilotního provozu, čímž bude dosaženo dalšího přínosu pro sledovanou oblast.

SEZNAM POUŽITÝ ZDROJŮ

Literatura

1. JURČÍK, R. *Zadávání veřejných zakázek a udělování koncesí v ČR a v EU*. 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2007. 596 s. ISBN 978-80-7179-575-9.
2. JURČÍK, R a kol. *Průvodce zadáváním veřejných zakázek*. Praha : Otevřená společnost o.p.s., 2009. 62 str. ISBN: 978-80-87110-16-4.
3. JURČÍK, R. a KRUTÁKOVÁ, L. *Veřejné zakázky a PPP projekty – potřeba změny právní úpravy v EU a v ČR. Sborník příspěvků z 2. ročníku mezinárodní konference konané dne 15 – 16. 5. 2008*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 506 s. ISBN 978-80-7380-1212.
4. KOLMAN, P. *Ústavní právo: Právo na informace. Právní rádce*, Praha: *Economia*, 2000, Roč. 8, č. 12, s. 24. ISSN 1210-4817
5. KRČ, R. a MAREK, K. a PETR, M. *Zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon s komentářem*. 2. vyd. Praha : Linde, 2008. 703 s. ISBN 978-80-7201-711-9.
6. MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v českém právu*. Praha: Linde, 2006. 244 str. ISBN 80-7201-614
7. MATES, P. *Ochrana osobních údajů*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova, 2002. 73 str. ISBN 80-246-0469-8,
8. MELKOVÁ, G. *Společensky zodpovědné zadávání veřejných zakázek - Metodika*, 1. vydání, Praha : ČESKO: Úřad vlády ČR, 2014. 138 s. ISBN.978-80-7440-087-2
9. MELKOVÁ, G. *Společensky zodpovědné zadávání veřejných zakázek – Manuál dobrých praxí*, 1. vydání, Praha : ČESKO: Úřad vlády ČR, 2014. 138 s. ISBN.978-80-7440-088-9
10. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha : ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
11. SHENTOV, O., TODOROV, B.,STOJANOV, A., *Corruption in Public Procurement. Risks and Reform Policies*, Sofia : Center for the Study of Democracy, 2007. ISBN-987-954-477-149-2
12. ŠTIČKA, M a kol., *Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě*, 2. vydání, Praha : Transparency International, 2008. 212 s. ISBN 978-80-87123-04-1

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>
2. ČESKO. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů Česká republika*. 2006. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-137>>
3. ČESKO. Zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>>
4. ČESKO. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů Česká republika*. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-219>>
5. ČESKO. Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů Česká republika*. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>>
6. ČESKO. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. In *Sbírka zákonů Česká republika*. 2000. Dostupné z WWW: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-227>>

Elektronické zdroje

1. Informační systém o veřejných zakázkách ČESKO: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2014. Dostupné z WWW: <<http://www.isvzus.cz/usisvz/>>
2. Poskytování dotací z rozpočtu města Město České Budějovice [online], 2014. Dostupné z WWW: <<http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/dotace/stranky/uvod.aspx>>
3. Center for the Study of Democracy Center for the Study of Democracy [online], 2014. Dostupné z WWW: <<http://www.csd.bg/>>
4. Pravidla dotačního programu města ČESKÉ BUDĚJOVICE na podporu sociální oblasti v roce 2014 Rada města České Budějovice, Statutární město České Budějovice. České Budějovice : 2013. Dostupné z WWW: <http://www.c-budejovice.cz/cz/magistrat/dotace/stranky/uvod.aspx>

budejovice.cz/cz/magistrat/dotace/socialni-
oblast/Documents/Pravidla%20DP%20soc_oblast%202014_final.pdf

5. Vnitřní trh v červnu 2013
EUROSKOP CZ [online] : 2013. Dostupné z WWW:
<https://www.euroskop.cz/8449/22649/clanek/vnitri-trh-v-cervnu-2013/>
6. Veřejné zakázky a jejich společensky odpovědné zadávání
ČESKO: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha : 2014. Dostupné
z WWW: [http://www.mvcr.cz/clanek/verejne-zakazky-a-jejich-spolecensky-
odpovedne-zadavani.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/verejne-zakazky-a-jejich-spolecensky-odpovedne-zadavani.aspx)
7. Doporučení subkomise NERV proti korupci
ČESKO: VLÁDA ČR [online] : 2014. Dostupné z WWW:
[http://www.vlada.cz/assets/ppov/ekonomicka-rada/dokumenty/Doporuceni-
subkomise-NERV-proti-korupci.pdf](http://www.vlada.cz/assets/ppov/ekonomicka-rada/dokumenty/Doporuceni-subkomise-NERV-proti-korupci.pdf)
8. Pracovní dokument pro zaměstnance komise. Sociálně citlivé nakupování:
průvodce jak zohledňovat sociální aspekty při zadávání veřejných zakázek
EU: EVROPSKÁ KOMISE [online] : 2010. Dostupné z WWW:
[http://www.portal-vz.cz/getmedia/d6b048ec-856b-4ee0-a1c1-
1c547ad15b78/PRUVODCE-socialne-citlive-nakupovani-KZ](http://www.portal-vz.cz/getmedia/d6b048ec-856b-4ee0-a1c1-1c547ad15b78/PRUVODCE-socialne-citlive-nakupovani-KZ)
9. Metodická podpora plánování obcí
prostředí pro sdílení informací a metodických podkladů. Dostupné z WWW:
<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/planovani-obci.html>
10. Územní plánování a stavební řád
ČESKO: MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online] : 2014. Dostupné
z WWW: [http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-
planovani-a-stavebni-rad](http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad)
11. Nová publikace „Nové trendy v zadávání ...“
Public Procurement, Štefánek P., 25. 3. 2008. Dostupné z WWW:
http://www.public-procurement.cz/tiki-read_article.php?articleId=45

Ostatní

1. Rozhovor s panem Mgr. Petrem Podholou, náměstkem primátora pro školství a
sociální věci, Statutární město České Budějovice, ze dne 23. 4. 2014

SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ

1. Tabulka č. 1 – typy korupce

2. Tabulka č. 2 – hodnotící kritéria dotačního programu, hodnocení administrátor
3. Tabulka č. 3 – hodnotící kritéria dotačního programu, hodnocení komise
4. Tabulka č. 4 – hodnocení naplnění očekávaných přínosů
5. Tabulka č. 5 – Výsledky dotazníkového šetření
6. Obrázek č. 1 – Schéma politické investice

PŘÍLOHY

1. Dotazníkové šetření, originál
2. Seznam a hodnocení obdržených žádostí v 1. výzvě, 2. opatření